

CULTURA POPORULUI

Luminează-te și vei fi! -- Voeste și vei putea!

C. A. Rosset

Prim-redactor: CONST. CEMAN-RACOVITĂ

REDACTIA: STR. NICOLAE IORGA Nr. 6. TELEFON Nr. 15-75.

Cluj, Duminecă 17 Octombrie, 1925

ADMINISTRAȚIA: STR. NICOLAE IORGA 6. TELEFON Nr. 15-75.

ANUL V - NR. 130-131 Apare în fiecare Duminică

Expoziția românească la Geneva

In seria expozițiilor organizate de Fundația mea am avut să intre și Geneva. Ceiața lui Catin și Rousseau care de când a devenit sediul societății națiunilor și-a sporit însemnătatea ei istorică.

Expoziția pe care o înfașăm cetățenilor din Geneva și tuturor căi vor fi acolo cu prilejul sesiunii am acest an al marei reuniuni internaționale, are un caracter special.

Nam ființat să expunem aici tot ce România poate să creeze ca artă, ci am avut să arătăm lumii civilizate, ceiața poporului românesc a putut să producă.

Tara mea, care se găsește la porțile Răsăritului și care, în cursul vremii au avut să rezistă la dăncă în fața invaziunilor și a luptelor politice cu vecinii, a putut, mulțumită forței morale a poporului ei, nu numai să înfrângă aceste invazii și atacuri ci încă să-și formeze un suflet artistic care să lămurească astăzi lumea cercetătorilor din Geneva.

Toți cați vor vedea odăurile noastre migdale de fetele și femeile dela țara în lungile privegeri de iarnă și de aie măști pioase și fine, micșale deseori de o dulce credință mistică, să nu se gândească la cine este ce înmăsură ceiața de aie. Să privească adânc și drept creația suflătoare a unui popor sărăcuțel, răsărit și artistic.

Într-unul din aceste odăuri, chiar dacă există, sunt în ceiața priveștea arta populară produsul unui slavism indeclicabil, iar în ceiața priveștea artistică ele au trecut prin sufletul nostru ca printr-un filtru misterios și au devenit cu totul păcătoase.

Din noile culturale ale românilor din Sofia

Școala primară română din Sofia datează de mult. Până la intrarea noastră în marele război pentru unitatea națională, numărul elevilor acelei școli creștea simțitor.

În fiecare an se înscriau cu zece de elevi și elevi.

Roadele date de acel focar de cultură au fost satisfăcătoare. Majoritatea elevilor își continuă studiile la școala inferioară, de comert iar elevii la cea profesională.

Odată cu începerea ostilităților cu vecinii dela sud, toate acele trei școli s'au zăvorât și au stat așa până în toamna anului 1919, când porțile școlii primare s'au redeschis spre a primi din nou pe tinerile viștare ale aromânilor în capitala Bulgariei, iar celelalte două stau închise până azi, cauza: venicul „nu sunt parale”. Avântul a fost mare. Dorul de cultură a fost de neceseris, iar interesul ce corpul didactic îl poartă pentru acei tineri a fost cu adevărat frătesc. Fiecare părinte s'a grăbit să-și trimită copilul la școala redeschisă. Odată cu aceasta însă tot același părinte își pune întrebarea: Ce va face când copilul său copila lui vor termina cursul primar?

Aceasta era enigma greu de deslegat, fiecare părinte se gâsea în fața dilemei. Dau copilul la școala română, ce mă fac după ce o termina. Să-l dau la o școală secundară străină îl înstrăinează. Să-l trimit în țară este prea mic iar cheltuielile sunt prea mari pentru o pungă modestă.

Acasă stare psihică a aromânului a făcut ca numărul elevilor să scadă din an în an, amenințând școala să rămână fără elevi, spre rusinea cauzei noastre naționale în Balcani, mai întâi și pe urmă a coloniei române din Sofia.

Pentru înlăturarea acestei stări de lucruri, corpul didactic în de comun acord cu cel ecleziastic trecând peste toate obstacolele cu caracter material și moral, căci riscuau a roși fața de părinți în cazul când ministrul școlilor n'ar fi aprobat funcționarea clasei I gimnazială, care, cu greu au putut-o căpăta, au creat clasa I gimnazială. Cu aceasta, spiritele s'au calmat iar elevii au sporit ca roșul de albina.

Pentru ca acea operă de abnegație și sacrificii să poată avea aprobarea ministerului instrucțiunii din București, a trebuit să se ducă o luptă grozavă. Poate cine știe ce nelegiuiri au comis cei dela Sofia. N'au făcut decât să dea posibilitatea tinerilor viștare să-și urmeze studiile în limba lor maternă, călăuziți de spusele marelui nostru istoric Nicolae Iorga, care zice: „Limba este baza unei națiuni”, împiedicându-i dela o sigură instrăinare. Căci, nu oare în vârstă de 12-18 ani se formează sufletul copilului? Nu este oare acea vârstă și epocă școlară în care elevul începe să cunoască originea și faptele istorice ale neamului său? Când tu, vei lua pe acel tânăr viștar și vei alina cu istoria străină neamului său, când îl vei ține opt ani de zile în continuu contact cu elemente străine originii sale, oare el nu se va instrăina? Cu regret pot spune că asemenea cazuri am constat în recenta vizită făcută la frații aromâni din Sofia.

Abia după multe străluciri din partea energicului nostru ministru plenipotențiar la Sofia, d-l Bilciurescu, ministrul instrucțiunii s'a îndurat să dea aprobarea cuvenită cu condiționea expresă ca, corpul didactic să nu fie plătit pentru serviciile ce va aduce. Acești din urmă înțelegându-și menirea, au consimțit la aceasta și iată că la Sofia, funcționează azi cl. I gimnazială, grație abnegației și spiritului de sacrificiu ce tot românul trebuie să-l aibă în împrejurări de felul celor de mai sus.

Se poate oare pretinde un sacrificiu mai mare ca acesta?

Onoare vouă purtători ai cuvântului pentru fapta românească demnă de laudă; iar aceștia din România, faceți economie în altă parte și dați fără regret pentru întregirea apărării a făcliei culturale românești în inima Balcanilor.

Dacă la Sofia nu se va crea un gimnaziu care să înlocuiască cele două școli zăvorâte (comercială și profesională) trebuie să se știe că chestiunii românești de acolo, din punct de vedere cultural, i-se va pune cruce, iar păcatele vor cădea asupra aceluia cari n'au înțeles pe acei ce cereau crearea aceluia gimnaziu.

Anul școlar care abia a început a găsit pe cei dela Sofia în aceeași situație ca acum un an. Ce se va face nu știm. Este de dorit însă ca ministrul Instrucțiunii să ia serios în cercetare chestiunea rezolvind-o în sensul cererii coloniei române din Sofia.

L. Naum-Delavardar

Discursul M. S. Regelui la Expoziția zootehnică dela Timișoara

Credincios devizei Casei Mele: „Nihil sine Deo” (nimic fără Dumnezeu) am început ziua de astăzi cu o ceremonie religioasă, punând piatra fundamentală a unui cuvios lăcaș spre slava Domnului și cu amintire pentru generațiile mai tinere, căci fără de religie și credință viața omului e steampă.

Parcurgând străzile capitalei acestui district M'am îndreptat că dragostea Bănățenilor n'a slăbit, că tot aceeași caldă credință poartă în sufletele lor ca și atunci când am fost pentru prima oară în Banat.

Când Mi-s'a spus că se va organiza aici o expoziție a produselor zootehnice ale acestui ținut bogat, am hotărât cu mare plăcere să nu vin numai eu singur, ci să aduc și pe Regina. E pentru întâia oară când Ea pune piciorul pe pământul Banatului la Timișoara și sunt sigur că, împreună cu copiii Mei, va pleca cu o amintire frumoasă și dulce.

S'a spus astăzi duminică că un popor trăește cu trecutul și prin el își făurește viitorul.

Și un popor care are țărani ca Bănățenii, muncitori și cu credință față de țară, își are asigurat viitorul.

Cu mare bucurie și mulțumire am văzut astăzi munca roditoare a tuturora și legătura suflătoare a celor ce muncesc pentru binele țării.

Gunoșc îndeajuns hărnicia populațiunii de aci, atât a celor românești, cât și a celei străine, care la orice ocazie ne-a dovedit sentimentele de credință și iubire. Deaceia Eu pot pentru toți deopotrivă o dragoste de adevărat tată.

Sunteam acți într'un post înaintat lângă graniță și amintesc acelor ce conduc administrația că numai cu blândețe și cu mult tact se poate aduce adevărata unire suflătoare pe care și unii și alții o dorim din tot sufletul.

Amintesc atât civililor cât și militarilor, să trateze cu blândețe pe toți cetățenii acestui ținut deopotrivă și ca pe frați, și atunci ei vor înținde o mână frățască și sunt sigur că toți vor colabora în acest sens.

Mulțumesc în numele Meu, al Reginei și al Copiilor Mei, pentru cuvintele de bine venite și pentru credința cu care Ne-ați întâmpinat aici și ridic paharul meu pentru prosperarea orașului, în sănătatea Bănățenilor și al tuturor cetățenilor acestui ținut.

SCRISORI DIN NEW-YORK

De la redactorul nostru --

Arta românească în America

În primăvara trecută sculptorul Alexandru Seceni a prezentat publicului american, sub patronajul ministrului României, la Washington, o colecție a lucrărilor sale întru unul din saloanele otelului Waldorf-Astoria din New-York.

Dări de seamă favorabile au apărut atunci în toate zăvoarele mari din New-York, despre sculpturile în lemn ale lui Seceni, ca o revelație în artă în desenul său și în tehnica. Contrastul dintre noianul de muncă și răbdare intrupat în aceste sculpturi bogate până în cel mai mic detaliu și vârteul neînecat al vieții americane de toate zilele a fost relevat în criticele publicate; iar concluziile asupra originalității artei românești cât și asupra iscusinții, puterii de muncă și perseverenței artiștilor noștri pot fi considerate ca un început al influenței favorabile nouă, decurgând din aprecierea mai exactă prin cunoașterea mai apropiată a poporului nostru în afara hotarelor țării.

Românii din America sunt unanimi în convingerea că prestigiul țării noastre pe teren economic și politic depinde în întregime de guvernul României și aceluia lui, și că, prin urmare, străduințele elementelor românești de aci, — indivizibili sau societăți, — nu pot fi în cele mai prielnice împrejurări de aci completarea activității oficiale românești.

Principele Bibescu, ministrul nostru în America, merge însă mai departe, cu gândul la influențele puternice create de artiștii mari ai Europei spre folosul țării lor de naștere, — Paderewski, Duse, Enescu, Reinach, Zuloaga, — ministrul României a făcut de pe acum aranjamente necesare pentru participarea României la expoziția internațională care va avea loc anul viitor la Philadelphia. Societatea Prietenilor României a votat în acest scop jumătate din fondurile cerute, cealaltă jumătate urmând a fi prevăzută de guvernul român.

Rapsodia Românească a lui Enescu a fost cântată în diferite rânduri și a fost din nou pe programul concertului dat la 28 August. Schițele românești ale lui Hartman și arile noastre populare au fost de asemenea în programele trecute ale companiei, iar în timpul din urmă d-l Simmonds a fost trimis în România pentru a culege muzica românească pentru un program mai dezvoltat și mai caracteristic românesc, în viitor.

Horra usabey

ZORI DE PACE?

Gazetele consacra zilnic coloane întregi, pagini unciori, în „sezon”, veștilor dela Geneva. Orice „victorie”, cât de neînsemnată, și de efemeră, e trambujată pe toate glasurile și pentru toate răspântiile. Articolele croite ad-hoc, caută să dovedească „miiopilor”, că zorii păcii s'au ivit. Și totuși pacea e învaluită încă în neguri dese! S'au impunit oare pricinile unui viitor războiu european? Germania vrea cu orice preț să plătească Franței, Poloniei și Cehoslovaciei. Rusia are de răfuit cu toate statele dela Marea Baltică și până la Marea Neagră. Unguri pândesc teritoriul vremenlic ocupat, Bulgarii Dobrogea și Jarmul egeic. Intre Italia și Jugoslavia sunt fricțiuni, între toate statele balcanice de asemenea. S'ar putea totuși, dacă nu rezolva pe cale pașnică, măcar localiza viitoarele conflicte? Arbitrajul nu mai are valoare, tratatele sunt simple petice de hârtie, iar Liga Națiunilor nu are niciun mijloc de constrângere. (Dacă ar fi fost un organism viabil, ar fi putut constrânge pe celele turburări fără teamei pacei lumii, trecând la nevoie dela blocada economică, la expediția de pedepsire. Ținând seamă

CONGRESUL UNIUNEI FEMEILOR ROMÂNE

Uniunea Femeilor Române de sub înaltul Patronaj al M. Sale Reginei Maria și-a ținut congresul anual, în zilele de 13-14 Septembrie, la Timișoara.

Au luat parte la congres numeroase delegațiuni de d-ne și anume: Eugenia de Reuss-Ianculescu și Izabela Sadoveanu, București; Elena Mețianu, Elena I. Priciu, Brașov; Hermina Mihuleț, Aurora David, Orăștie; Elena Aciu, Șimleu-Silvaniei; Marta Iepure, d-ra Iuliana Câmpeanu, Baia-Mare; Olimpia Morariu, Dobru; d-na Cicio-Pop, d-ra Iulia Bogdan, Arad; Răfira Negruț, Blaj; Olga Deleu, Silvia Comsa, Cluj; d-nele Bredicianu, Brănești, d-ra Florescu, Lugoj precum și alte d-ne și d-ni din România și un numeros public din Timișoara.

Din frumoasa cuvântare rostită de prezidenta Uniunii, ilustra d-nă Maria B. Baulescu, eătragem fragmentele ce urmează:

„Ne-a chemat Banatul la sine, Banatul cel iscusit și cel îmbeșugat de roadă, Banatul, care este „fruntea” pentru că reprezintă rasa băstinașă a poporului românesc, de pe plaurile unde descălecase odinioară marea noastră străbun, împărțat Traian cu legiunile sale.

Și am venit în această frumoasă cetate bănățeană, care lungă vreme fusese închisă cu ziduri străine neamului nostru, dar care totdeauna a fost în conjurăție de marea horă frățască a comunelor românești.

Am venit cu toate să ținem marea sfat al mamelor române. Ne-am adunat din nou, ca să propovăduim catehismul nostru.

În grăia noastră rămâne și astăzi soarta neamului nostru, căci sunt primejdie pe care nu le poate apăra nici o oaste înarmată pentru că nu există nici o frontieră, nici stavilă contra ideilor molipsitoare și veninoase ale comunismului.

Trebue să veghiem și noi, femeile, la vatra neamului nostru, ca și odinioară vestalele, ca să nu se stingă focul sacru al credinței și al principiilor virtuose, să nu permițem să intre nici un gând ispititor al Satanei, care ar face din fiul poporului nostru apostat.

Demne, modeste, generoase și înțelepte să fim ca o mare ligă a bunătății, lăpădănu-ne de toată vanitatea, de tot fastul și de tot luxul, ca să nu stărnim invidia și zavistia; să ne îmbrăcăm în haina spiritualității, care a ridicat societatea omenească mai presus de natură.

Nu se învinge numai cu foc și cu sabie; puterea suflătoare este cea mai înaltă armă omenească.

III. raportat guvernului nostru că, pentru mulțimea românilor din acea țară, trebuie să se înființeze un episcop, pentru promovarea intereselor bisericesti, n'ar fi bine ca acest episcop să aibă în grijă pe toți frații noștri, cari trăiesc în Balcani.

Să ne gândim serios la acest lucru și să chibzuim cum ar fi mai nmerit ca ei să devină o realitate. Când însă ofițerul nostru diplomațic din Albania recunoaște că nu putem rămâne nepăsători față de problema religioasă a fraților noștri din Peninsula Balcanică, cu atât mai mult cercurile bisericesti trebuie să se intereseze mai în deapropo. De acia chestiunea episcopului romanilor macedoneni și din tot cuprinsul Peninsulei Balcanice, trebuie reluată însă cu mai multă hotărâre și cu dorința de a fi soluționată în chip satisfăcător.

Nu ne îndoim că Sf. Sinod va îmbrățișa cu dragoste frățască această vitală chestiune și o va satisfăcea. Prin această mare faptă s'ar răspădi străduințele fruntașilor macedoneni, pe cari le-am urmarit în expunerea noastră și s'ar lăsa pofta străinilor ca să se mai amestece în afacerile noastre bisericesti.

Și când te gândești că de aceeași jertfă au dat dovadă toți preoții aromâni numai ca interesele bisericesti să fie salvate, de ce oare să nu aibă ce lăpui astăzi un episcop?

După cum d-l Simeon Măndrescu, ministrul nostru în Albania, a

FEMEILE ROMÂNE

Societățile și Reuniunile noastre vor forma bresle și sucursale în toate cartierele, în toate comunele pentru înlesnirea propagandei noastre, ținând seazători.

Ne vom ocupa și de educaținea civică și socială a femeiei, înființând cursuri femeieune, care o vor prepara pentru viața de cetățeană viitoare în stat.

Cu toate vol strânger logături, vom revărsa toată iubirea de mamă ale patriei, asupra tuturor cetățenilor din cuprinsul țării, vom domoli nemulțumirile, vom alina durerile și nu se poate ca această iubire a mamelor din întreaga țară să nu stingă or...

„După deschid urmat salutarile rostite de zentații județului, orașului, a țării și de delegați.

După masă a avut loc a ședință culturală la care au conferențiat d-nele: Catargi despre Societatea Națiunilor și monirea ci de a propaga armonia între națiuni; Izabela Sadoveanu despre foloasele conlucrării forțelor intelectuale și Henrieta Gavrilscu despre datoriile femeilor minoritare în statul român.

Seara a avut loc un festival bănățean compus din cântări și recitări. La acest festival a dat concursul și renumitul cor „Doi-na” condus de profesorul de conservator Sabin V. Dragoi.

Luni, la 14 Septembrie au continuat dezbaterile congresului.

D-na Elena Meissner a cerut și pentru femei dreptul de a fi alese în consiliile comunale, ca fiind gospodare bune.

D. Emanuil Unguriano, fruntaș al vieții economice din Banat, crede că e nevoie de a se înființa case, în care copiii găsiți să primească îngrijirea și educația necesară.

D-na Eugenia de Reuss-Ianculescu a fost părerea că se poate ajunge la intensificarea producției casnice prin înțerea de sezători la sate. Înființarea de școli casnice ambulante iarăși ar aduce foloase mari țărânelor române.

D-na H. Gavrilscu a cerut drept de vot pentru femei.

După terminarea sersei de cuvântări, pentru formarea viitorului program de muncă, s'a stabilit ca al doilea congres să se țină la Brașov, apoi d-na Maria B. Baulescu a declarat congresul închis.

După masă congresistele au vizitat orfelinatul „Regele Ferdinand”, atelierul „Principesa Ileana” și alte instituții culturale din oraș iar seara au participat la reprezentația de gală organizată în onoarea lor, în grădina cinematografului din Cetate.

EPISCOPATUL ROMÂNILOR MACEDONENI

Nu cunoaștem mai departe situația episcopatului fraților din Pind în urma evenimentelor descrise de noi în articolele din urmă.

Atât știm că astăzi nici urmă de o ierarhie bisericască mai înaltă nu există la ei și, din cauza aceasta, nu poate fi vorba de un program pe acest teren. Ne sunt încă în minte prigonirile suferite de suflarea românească de acolo, când bisericile și statele aromânilor erau arse de dușmanii lor, grecii.

Cu durere îmi reamintesc de ceace îmi spunea un preot macedonean, refugiat la noi prin părțile Moldovei de mijloc (Columbești-Fecuci). Acest slujitor al altarului, care n'a mai avut fericirea să-și revadă țara iubită, deoarece a murit într'un sat lângă București; îmi istorisea că de două ori i-au dat foc casei, fiind nevoit să-și refacă gospodăria în urma acestor dezastre. Noaptea stătea de straji cu pușca în mână și cu cartușiera la cingătoare, gata de a întâmpina atacul bandelor grecești.

Fără ce e i'a ridicat băieții mari, el și cu soția sa se rănduiau la post de veghe pentru că nu s'urprindă dușmanii și să-și schinguiască. Tot așa se întâmpla când ofițerii sf. slujbă în biserică, fiind pregătit de orice atac.

Mă cutremuram la auzul acestor lucruri, cari pentru mine erau ceva de neînchipuit dar cari totuși erau într'adevăr reale. Priveam la acest martir al neamului și al biseriei și nu știam cum să-l stimez mai mult pentru atitudinea lui eroică.

Scăpat dintr'un lagăr bulgăresc, împovărat de o familie numeroasă trecuse Dunărea și ajunsese pe plaurile Moldovei în vecinătatea fostei mele parohii (Avrănești-Tutova).

Zdruncinat fiziceste — căci moraliceste era încă tare — n'a putut să reziste până la sfârșitul calvarului românesc și și-a dat duhul pe pământul patriei mame cu regretul și durerea că n'a mai fost învednicat să-și revadă satul său din munții Pindului.

Și când te gândești că de aceeași jertfă au dat dovadă toți preoții aromâni numai ca interesele bisericesti să fie salvate, de ce oare să nu aibă ce lăpui astăzi un episcop?

După cum d-l Simeon Măndrescu, ministrul nostru în Albania, a

Familia Regală la Timișoara

Vechea cetate a Banatului, provincie despre care poporul cu mândrie spune că e „fruntea” țării, a avut onoare de a găzdui în sânul ei pe M. Sa Regele Ferdinand, M. Sa Regina Maria, mama celor două împărătoare și moștenitorii tronului, A. A. L. Lor Regale Principele Carol și Principesa Elena. Familia Regală a descălecat la 4 Octombrie, în Timișoara, spre a vedea ceiața poate să producă țărâni în Banat și spre a întări relațiile între locuitorii acestei provincii și tron.

Familia Regală a fost primită în gara Domnița Elena, cu urale vorbite dintr'un entuziasm suflătesc de neceseris.

Cortegiul regal s'a îndreptat apoi spre cartierul Principele Mihai (Mehala), unde Familia Regală a luat parte la serviciul divin oficiat de P. S. Sa Dr. Grigorie Comsa, episcopul Aradului. S'a oficiat la punerea pietrei de temelie a bisericii ortodoxe române, ce se construiește în piața Avram Iancu, din acel cartier. După serviciul divin, a citit actul comemorativ. Actul a fost iscit de M. Sa Regele, M. Sa Regina, A. Sa Principele Carol, A. Sa Principesa Elena, ministrul Agriculturii Al. Constantinescu, A. S. Sa episcopul Grigorie și alte persoane de seamă. M. Sa Regele, A. ajutorul d-lui ing. Victor Vlad, a săezat actul comemorativ, în tepele bisericii. La solemnitatea punerii pietrei fundamentale au fost prezenți și P. S. Sa Episcopul Dr. Iosif Bădescu, și Filaret Musta, arhiepiscopul Caransebeșului.

Din cartierul Principele Mihai, Familia Regală s'a îndreptat spre azarna regimentului 35 obuziere, în curtea căreia a fost organizată expoziția zootehnică a județelor Timiș-Torontal, Caraș-Severin, Arad și Hunedoara. La poarta expoziției Suveranul au fost întâmpinați de ministrul Agriculturii d-l Al. Constantinescu, de d-nii subsec. de stat Cipăianu, directorul regional zootehnic și inspectorul sanitar veterinar Dr. Turturică și alți funcționari superiori. Înauverarea expoziției a făcut-o d. ministrul Constantinescu, cu o cuvântare în care a arătat însemnătatea economică a animalelor expuse.

Expoziția a avut nouă secții: cabaline, cai, bovine, avine, porcine, paseri și animale mici, cu pavioane separate pentru vânătore, iepărit, produse viticole, aparate de lăptărie, ș. a.

După vizitarea expoziției, M. Sa Regele a distribuit premii cultivatorilor zootehnici harnici. Printre remiții sunt: Pentru cai, Nicolae Azareșcu din Jadeni, general Ioan Rodan din Timișoara, Petru Jelean din Giulvăz; pentru vite corute, Ioan Lazar din Lugoj. Pentru Petru Gata din Jebel; pentru răători, Petru Olariu din Timișoara; pentru paseri domestice, Ferma Model din Ghilad; pentru câini, Dr. Iacian Georgevici din Timișoara, ș. a.

În sala Casinoului Militara-Civil a avut loc un ospăț, la care M. Sa Regele a rostit o înalțătoare cuvântare.

După ospăț M. Sa Regina și A. S. Principesa Elena au vizitat instituția de caritate din oraș, între care orfelinatul „Regina Maria.”

Te arena sportivă „Banatul” a avut loc o mare serbare sportivă compusă din match-uri din fotbal, concurs de biciclete și motociclete, piramide, luptă, box și match de hazenă, un joc foarte distractiv.

Înaintea Familiei Regale, pe arena, au defilat: membrii comitetului regional, cercetașii, Chinezul, CAY, Rapid, Sparta, Kadima, Spirit, Patria, Industria Lanai, Banatul, Tricolor, Atletii reg. 9 Jandarni, Politehnica, Chișoda, Unirea, Înainte, R. M. S., Fortuna, Freidorf, Turul, CSJ, CGJ, R. G. M. J., I.G.M.T., motocicliștii și bicicliștii ș.c. Gloria, toate echipe sportive.

Arena „Banatul” a adăpostit la aceste serbări sportive peste cincispe spectatori.

La ora 7 seara, trenul regal a părăsit gara Domnița Elena în acordurile „Imnului Național” și uralele necesare ale multimei însuflețite.

Ziua de 4 Octombrie 1925 a fost o zi de sărbătoare mareată pentru orașul Timișoara și întreg Banatul.

Originea cuvântului Chișinău

În „Universul” din 23 Septembrie, se dă originea orașului Chișinău, ca venind din cuvântul maghar „Kisjenő”, (o părere a d-lui profesor Șt. Ciobanu, membru al Academiei). Nu vreau deloc să fac polemică, vreau numai să-mi apar limba. După ce strămoșii noștri romani înființară Castrul de Iași (Iasso Castrum), înființară apoi pe cel de Chișinău. Alături de Chișinău de azi a fost construit de romani, un simplu Castrum.

Ce împrejurări făcură ca lângă Castrum cel vechi să se facă altul nou — Chișinău de azi — nu discutăm aici. Chișinău vine din Cast-novu (castrum novum). A fost o luptă între două cuvinte: unul ziceau Cast-novu, alții Cast-nova (pentru Castra nova). Din Cast-novu a eșit întâiu Cast-nou, apoi Căș-nou cum pronunță azi mulți basarabeni; în stârșit Chiș-nou și Chiș-nău pronunțarea cea mai obișnuită, după cum latinul Caseum-lac a dat moldovenesul Cășleag și Chișleag.

O doua formă, Casta-nova, a dat Căsta-nouă din care vechiul nume de Cășta-nouă al Chișinăului, după cum moldovenesul Cășliga din Căștiga.

Toate Căștele din țara noastră provin în Moldova din Casta (pentru Castra), în restul țării din Castella (ca în spaniolă Castello nuevo — Castilia nouă și veche) și arată acolo existența unui Castrum sau unui Castrum.

Așa dar, orașul Chișinău are origine romană și corect trebuie scris Chișnou sau cel mult Chișnău — cum se pronunță, iar nicidecum Chișinău.

M. Gârnițeanu
Directorul liceului „A. D. Xenopol” Soroa.

În sala Casinoului Militara-Civil a avut loc un ospăț, la care M. Sa Regele a rostit o înalțătoare cuvântare.

După ospăț M. Sa Regina și A. S. Principesa Elena au vizitat instituția de caritate din oraș, între care orfelinatul „Regina Maria.”

VIATA DIN MOLDOVA

— REDACȚIE ȘI LA IAȘI —

O aniversare istorică bisericească

Sinodul dela Iași 1642. Primul Sinod ecumenic dela Nicea

În Capitala Moldovei s'a comemorat primul sinod ecumenic ținut la anul 325 în Niceia și Sinodul din 1642 din Iași, care a avut loc în timpul domniei lui Vasile Lupu și al pastoriei mitropolitului Varlaam.

Ne facem datoria de istorici a arăta împrejurările, cari au determinat ținerea sinodului din Iași la 1642.

Încă din jumătatea sec. XVI, calvinismul încearcă să pătrundă la poporul român, începând cu Transilvania unde se credea că terenul ar fi mai propriu pentru așa ceva. Guvernul maghiar oferea avantajii materiale pentru toți acei cari își vor părăsi credința ortodoxă și vor îmbrățișa confesiunea lui Calvin, transplantată din țările reformate Anglia, Olanda și mai ales Elveția. Încercările au rămas zadarnice și fără efect cu toată propaganda și cu toată risipa de cărți calvinești ce se răspândeau de misionari.

În decursul veacului al XVII-lea, propaganda calvină continuă fiind sprijinită de domniitorii Ardealului, cari acum împreunau vladiciilor ortodocși cu să lucreze la răspândirea calvinismului printre români.

Unii dintre arhierii ortodocși se opuseră acestor impunerii, alții primări condițiile numai de formă iar alții chiar luară o atitudine dărză. Încercarea, care se făcea de a calviniza pe români, prin căpeteniile lor bisericesti, nu dădu mari rezultate, căci trecură la această confesiune numai unii clerici din frică sau de interes.

În acest timp, apăru în 1629 un catehism tipărit la Geneva și atribuit Patriarhului ortodox din Constantinopol anume Ciril Lucaris. Publicarea acestei confesii, care cuprindea învățături curat calvinești exprimate într-o formă îndulcită sau echivocă, a produs o mișcare profundă și o frământare intensivă în sânul bisericii ortodoxe. Mulți se îndoiu c'ar fi opera patriarhului Ciril Lucaris, ci o puneau pe socoteala propagandiștilor reformatori, cari ar fi speculat legăturile de prietenie ce le avea Lucaris cu consuli olandez Cornelii Haga, prin concursul căruia urcase tronul patriarhal.

În tot cazul, pentru salvarea demnității bisericii ortodoxe, care acum era acuzată de romano-catolici că învătă lucruri eretice, s'a hotărât ca să fie combătută și spulberată această scriere, care adusesese atâtă răsvărire în biserică.

Acel, care avea să răstoarne erezia, era un român, P. Molivă neam de boier moldovean, ajuns pe scaunul mitropoliei Chieului (1633).

El compuse o carte intitulată „Mărturisirea Ortodoxă”, conștând din 261 întrebări și răspunsuri, expunând dogmele bisericii ortodoxe. Această mărturisire de credință fu aprobată de toate patriarhiile bisericilor orientale ajungând în întrebuintarea generală a bisericii de răsvărit.

Totodată, s'a mai hotărât ținerea unui sinod pentru a se condamna opera calvină și spre a se strânge legăturile dintre toți ierarhii ortodocși pentru ca să se ducă o luptă comună contra ereziilor calvine.

Domniitorul Vasile Lupu al Moldovei oferindu-se ca să suporte toate cheltuielile, care necesitar convocarea acestui sinod, pământul moldovenesc fu ferit ca să primească pe reprezentanții bisericilor din răsărit și pe cei mai renumiți dascăli de teologie din vremea aceea. Iesbaterile au ținut trei luni, toate iaururile fiind date de ieromonahul Meletie Sirigul și Porfirie fostul Mitropolit al Niceii. Astfel, lucrarea lui Petru Molivă, deveni cartea normativă pentru biserică ortodoxă, având o formă simplă și plină de demnitate. Conținutul cuprinde trei părți: I-a, cu 126 întrebări și răspunsuri, tratând despre D-zeu, îngeri, om, biserică cele 9 porunci bisericesti și taine; II-a, 63 întrebări și răspunsuri, despre fapte bune, rugăciuni, fericiție (predica de pe munte); III-a, 72 întrebări și răspunsuri, despre păcat, decolug, venerarea sfinților și icoanelor. Polemica este absolut evitată.

Lată prin urmare, ce însemnătatea are Sinodul dela Iași — ținut în 1642 — cu ocazia evenimentelor bisericesti descrise mai sus de noi, în chipul cel mai scurt.

Tot la Iași s'a sărbătorit în chipul cel mai înalt, împlinirea a 1600 de ani dela ținerea celui dintâi sinod ecumenic al bisericii creștine, din anul 325 la Niceia.

Lumea veche creștină fiind răburată de învățăturile eretice răspândite, la început dintr-o cauză personală, de către preotul Arie din Alexandria, se văzu nevoită ca să convoace adunarea reprezentanților întregii biserici într-un mare sobor sau sinod. Însuși împăratul Constantin cel Mare, afectat de atitudine răuă la această ocazie, însoțit de unii clerici, se văzu nevoită ca să convoace adunarea reprezentanților întregii biserici într-un mare sobor sau sinod. Însuși împăratul Constantin cel Mare, afectat de atitudine răuă la această ocazie, însoțit de unii clerici, se văzu nevoită ca să convoace adunarea reprezentanților întregii biserici într-un mare sobor sau sinod.

Într-un timp, v'ă săptămână înaintea alegerilor, forțoteau automobilele dela Niceia (325). Au trecut de atunci 1600 de ani și învățăturile holărite de episcopii lumii antice creștine sunt în picioare și astăzi.

Pr. Corneliu M. Grumăzescu

Deapuri memorie

După o lungă și grea suferință, tânărul seminarist Ionel Pavel în etate de 21 de ani, fiul preotului C. Pavel dela Crucea de Piatră, com. Onești, (Bacău), a încetat din viață în ziua de 22 Septembrie; iar înmormântarea a avut loc în ziua de 24 Septembrie în curtea bisericii Sf. Dumitru, din sat.

Un număr de 318 părinți episcopi, venii din toate laturile lumii creștine, neținând seama de greutățile drumurilor și asprimile timpului, trecând peste orice piedică ce le sta înaintea, au venit cu toții ca să izbăvească pe credincioșii lor de o rătăcire mare care ataca însăși dumnezeirea lui Iisus Hristos.

Abia trecură câțiva ani de când martirii suferiseră toate torturile păgânismului în cei 250 de ani de pagonire diavolească îndreptată în contra bisericii Dumnezeului celui viu, al cărui fire crucificat era Iisus Hristos, când iată că unul să se ridice și să spună că Hristos nu e Dumnezeu. Acest fapt fiind o profanare al adevărului adevărat, Sinodul convocat avea să spulbere cu toată energia și să împiedice pe toate căile împrăștierea învățăturilor greșite profesate de Arișii, partizanii printre cari se numărau și câțiva episcopi.

Întreg sinodul, bazat pe Sf. Scriptură a admis și hotărât, odată pentru toldeaua, formula dogmatică că „Domnul Hristos este fiul lui Dumnezeu și de aceiași ființă cu El”.

Arie și tovarășii săi, nevoind să-și recunoască greșala în care căzuseră și nedând nicio probă de îndreptare au fost excomunicați (îndepărtați din biserică) și exilați; iar toate cărțile eretice, cari cuprindeau această învățătură falsă, au fost arse.

Acest sinod mai este însemnat și prin hotărârea luată în privința serbării Sf. Paști. Căci este știut că până la această dată (325) diferitele biserici nu aveau o zi hotărâtă pentru serbarea Sf. Ivierii a Domnului și se dăduse naștere la o dispută pascală.

În mijlocul sec. III se observă o întreită practică în serbarea Paștelor. Creștinii născuți iudei, crezându-se obligați a ținea cu strictă ceremonialitate legii mozaice, serbau Paștele la 14 Nisan, susținând că Hristos — care a murit în 15 Nisan, — a serbat Paștele cu ucenicii săi la 14 Nisan.

Alți creștini, cari susțineau că Hristos n'a făcut cina pascală în cel din urmă an al vieții sale, serbau moartea lui prin post în ziua de 14 Nisan, iar la 16 Nisan învieră.

Alți creștini, cari susțineau că Hristos n'a făcut cina pascală în cel din urmă an al vieții sale, serbau moartea lui prin post în ziua de 14 Nisan, iar la 16 Nisan învieră. Creștinii născuți păgâni din Grecia, Egipt, Roma, Pont și Palestina, lăsau cu totul la o parte semnificaținea Paștelui iudeic. Astfel dacă 14 Nisan se întâmpla să nu cadă în Vinerea, ei îl serbau toldeaua în cea dintâi Vinere ce urma după 14 Nisan și în Dumineca ce venea serbau învieră. Mară de aceasta ei priveau ziua morții lui Hristos ca o zi de tristeță și terminau postul Paștelor în ziua învierii.

Aceste practice au existat mult timp fără să vie vre-un conflict între dănsle. La anul 160 însă, când Policarp, episcopul de Smirna se afla în Roma, luă în discuție chestiunea serbării Paștelor, cu episcopul Anicet al Romei. Cu toată discuția nu se ajunse la nici un rezultat. Primul susținea practica bisericii din Asia introdusă de apostolul Ioan cu care însuși a serbat Paștele, iar al doilea tradiția bisericii romane. Fiecare din ei își serbară Paștele chiar în biserică Romei, aceasta în semn de o frățească iubire și de o nemurată unire a Bisericii.

În anul 196, se iscă din nou o dispută între Policarp episcopul Efesului și Victor episcop al Romei, din care cauză se intrerupse orice legături cu biserică din Asia, fapt care atrase desaprobară generală și episcopul Victor fu admonestat de episcopii din Golia, pentru atitudinea sa cerbicească și pasionată.

Conciliului ecumenic dela Niceia îi revine și aceasta mare cinste căci hotărâste în mod definitiv cum să se procedeze și anume ca învieră Domnului să se serbeze în cea dintâi Duminecă după luna plină, care urmează imediat după equinoziul de primăvară, înălțându-se în toldeaua de a fi în același timp cu Iudeii.

Lată, în puține cuvinte, însemnătatea lucrării sinodului ecumenic dela Niceia (325). Au trecut de atunci 1600 de ani și învățăturile holărite de episcopii lumii antice creștine sunt în picioare și astăzi.

Pr. Corneliu M. Grumăzescu

Vești din jud. Neamț

În ziua de 29 August a fost patronul bisericii din Topolita-Grumăzești. Slujba Liturghiei a fost săvârșită de către părintele paroh, Neculai Topoliceanu. Răspunsurile Liturghiei au fost date de seminarisții cari au luat parte la această solemnitate.

— În ziua de 30 August (Duminecă), a fost slujba citorilor dela această biserică. Serviciul divin a fost oficiat de susnumitul preot, împreună cu preoții Resmerița și Bicleanu. Răspunsurile au fost date de seminarisții.

D-l Neculai Banca, institutor în Humulești, a cetit Cazania Duminecii. După biserică s'a luat masa comună dată de săteni, în memoria celor răposați. După amiază a fost hora (ărănească, la o casă de om gospodar, unde au luat parte fetele și flăcăii din sat, precum și elevii de curs secundar din localitate. A mai luat parte la hora și d-nii: Petre Gavrilu, învățtorul satului, Victor Sandulescu, învățtor la Bicaz, de loc din acest sat, și Dimitrie Galapod, student din Tg-Neamț.

— În ziua de 8 Septembrie a fost hranul bisericii din Ocea-Grumăzești. Slujba Liturghiei a fost săvârșită de preotul paroh, Neculai Topoliceanu. Răspunsurile Liturghiei au fost date de corul societății de lectură „Ion Creangă” din Humulești, condus de seminaristul Cozma Neculai dela seminarul Iorohoi. Această mărețată zi a fost o zi de înălțare sufletescă pentru sătenii din Ocea.

Slujba Liturghiei a fost săvârșită de către părintele paroh, Neculai Topoliceanu. Răspunsurile Liturghiei au fost date de seminarisții cari au luat parte la această solemnitate.

— În ziua de 30 August (Duminecă), a fost slujba citorilor dela această biserică. Serviciul divin a fost oficiat de susnumitul preot, împreună cu preoții Resmerița și Bicleanu. Răspunsurile au fost date de seminarisții.

D-l Neculai Banca, institutor în Humulești, a cetit Cazania Duminecii. După biserică s'a luat masa comună dată de săteni, în memoria celor răposați. După amiază a fost hora (ărănească, la o casă de om gospodar, unde au luat parte fetele și flăcăii din sat, precum și elevii de curs secundar din localitate. A mai luat parte la hora și d-nii: Petre Gavrilu, învățtorul satului, Victor Sandulescu, învățtor la Bicaz, de loc din acest sat, și Dimitrie Galapod, student din Tg-Neamț.

— În ziua de 8 Septembrie a fost hranul bisericii din Ocea-Grumăzești. Slujba Liturghiei a fost săvârșită de preotul paroh, Neculai Topoliceanu. Răspunsurile Liturghiei au fost date de corul societății de lectură „Ion Creangă” din Humulești, condus de seminaristul Cozma Neculai dela seminarul Iorohoi. Această mărețată zi a fost o zi de înălțare sufletescă pentru sătenii din Ocea.

D-l Neculai Banca a ținut o cuvântare, îndemnând pe credincioși să serbaretoarească, cu toată cinstea, zilele mari, așa cum s'au hotărât de Sf. Sinod. După slujba s'a dat masa comună în amintirea tuturor enoriașilor acestei biserici.

Pela orele 2 după amiază foți d-nii și d-rele coriste au fost invitate la d-l Oceanu, unde s'a dat o masă, în amintirea celor răposați, de către d-nii Banca și Oceanu.

Tot timpul mesei a domnit cea mai plăcută armonie. Dintre cei prezenți ne facem o deosebită plăcere să amintim pe d-soarele: Rugă, Grigoriu, Banca, Gasparovic, Vasiliu, Topoliceanu și altele, al căror nume ne scapă, precum și d-nii: Banca, Cozma, Sandulescu, Telean, Gavrilu, Tăria, Vinea și pr. Topoliceanu cu d-na. Între timp corul a intonat diferite cântece naționale și românești, toate bine cântate.

La sfârșit a vorbit părintele Topoliceanu, mulțumind d-lui Banca pentru ospățul dat, cât și pentru străduința ce o are pentru biserică. A mulțumit coriștilor, cari au avut bunăvoință de a veni la biserică, înfrumusețând astfel serviciul dumnezeesc și a încheiat cu credința că și acest tânăr cor, va putea sta alături cu cel dela Mitropolia din Iași și cu cel al Atenenlii „Tăărăși”.

Sf. Sa a închinat paharul de vin în cinstea și sănătatea coriștilor, spunând să trăiască mulți ani. A răspuns d-l N. Banca, arătând cum s'a alcătuit acest cor, și a îndemnat pe fineri să ducă lumina prin toate colțurile sătelor.

A ridicat paharul în cinstea și sănătatea părintelui Topoliceanu, în cinstea soe. „Ion Creangă” și a tinerilor coriști, cântând însuși, cu frumoasa d-sale voce, „Mulți ani trăiască”, pe melodie bisericescă. Mai amintim că, la biserică, d-l Banca a cetit Apostolul, cu un deosebit talent.

— Tot în ziua de 8 Septembrie seara, a avut loc, în localul Casei de sfat și cetire, din Ocea, o serată cu bal dată de tinerimea română, pentru cumpărarea steagului L. A. N. C. din acest sat.

A vorbit d-l Ion Ispir, student — viitor avocat, — despre rostul acestei ligi.

Dirijorii seratei au fost d-nii Ghemes și Oceanu, seminarisți. La ora 12 noaptea, prin vot obștesc, s'a ales regele și regina seratei.

Regele seratei a fost ales d-l Ghiță Sandulescu, un simpatic student regina seratei a fost aleasă d-ra Maria Grigorescu, învățtoare la Vânători-Neamț.

Ne facem datoria să numim familiile care au luat parte: preot N. Topoliceanu, Jean Bălănescu, N. Duțu, V. Diaconita, Rosescu, Tulcească, Maxim, s. a.

S'a petrecut bine, însă un lucru trebuie notat: „S'au jucat prea puține jocuri românești”!

— În privința alegerilor agricole, nici județul nostru n'a fost pe jos. Au răsit, după cât se spune, cei din partidul țărănesc.

Însă pe noi nu asta ne interesează, ci altceva mai de seamă. Tot timpul, v'ă săptămână înaintea alegerilor, forțoteau automobilele dela Niceia (325). Au trecut de atunci 1600 de ani și învățăturile holărite de episcopii lumii antice creștine sunt în picioare și astăzi.

— În ziua de 30 August (Duminecă), a fost slujba citorilor dela această biserică. Serviciul divin a fost oficiat de susnumitul preot, împreună cu preoții Resmerița și Bicleanu. Răspunsurile au fost date de seminarisții.

D-l Neculai Banca, institutor în Humulești, a cetit Cazania Duminecii. După biserică s'a luat masa comună dată de săteni, în memoria celor răposați. După amiază a fost hora (ărănească, la o casă de om gospodar, unde au luat parte fetele și flăcăii din sat, precum și elevii de curs secundar din localitate. A mai luat parte la hora și d-nii: Petre Gavrilu, învățtorul satului, Victor Sandulescu, învățtor la Bicaz, de loc din acest sat, și Dimitrie Galapod, student din Tg-Neamț.

— În ziua de 8 Septembrie a fost hranul bisericii din Ocea-Grumăzești. Slujba Liturghiei a fost săvârșită de preotul paroh, Neculai Topoliceanu. Răspunsurile Liturghiei au fost date de corul societății de lectură „Ion Creangă” din Humulești, condus de seminaristul Cozma Neculai dela seminarul Iorohoi. Această mărețată zi a fost o zi de înălțare sufletescă pentru sătenii din Ocea.

D-l Neculai Banca a ținut o cuvântare, îndemnând pe credincioși să serbaretoarească, cu toată cinstea, zilele mari, așa cum s'au hotărât de Sf. Sinod. După slujba s'a dat masa comună în amintirea tuturor enoriașilor acestei biserici.

Pela orele 2 după amiază foți d-nii și d-rele coriste au fost invitate la d-l Oceanu, unde s'a dat o masă, în amintirea celor răposați, de către d-nii Banca și Oceanu.

le cetia, începea să rădă, apoi, cu o mulțumire sufletescă, le băga în buzunar spunând:

„Tot n'aveam ce așterne pe masa”, sau: „Is bune de involit brânză”.

Merse ne plângem că poporul românesc nu-i luminat. Dar, oare, cei din automobile nu i-au luminat destul, zvârlindu-le „gazete”, conștinând „brava minții”? Iaca de ce, când îi dai săteanului nostru o foaie bună (de pildă „Cultura Poporului”) — care ni-se trimite pentru propagandă culturală — o bagă în buzunar ca — mai ne urmă — să învelească brânză ori masline!

El știe — și așa crede — că tot ce i-se dă de goba, sau „de pomană” — cum zice el, — e pentru „politică”.

Dacă cei cu automobilele ar umbla pela sate — nu numai la alegeri! — și ar svârși cărți folositoare — nu foi cu bațocor! — apoi, poate atunci, s'ar mai lumina! Și când ne gândim căți bani se dau în vânt cu tipărirea „manifestelor” politice, ne ia groază!

Doamne, Doamne! Dacă, cu acei bani, s'ar tipări cărțile cu sfaturi pentru săteni, ori cărțile de rugăciuni, Sf. Scriptură, și s'ar svârși tot așa cum se svârșie manifestele politice, ce treabă bună s'ar face!

Dece, oare, nu ne vine mintea cea de pe urmă a românului? Dece, oare, adventiștii dau cărți de pomană, creștinilor? Nu cumva e o întrecere între credința „rătăciților” și cea a „creștinilor”?

Să fim cu ochii în zece părți, cei de peste hotare își capătă „cozi de toam” în țara la noi!... V. S. Topolita.

Din Drăgășeni (Covurlui)

Și în comuna noastră avem bucuria să vedem ce pot face „puștii buni împreună”. În adevăr, de un an mai bine, o mână de copii ai satului nostru — eleve și elevi dela diferite școli secundare — văzând că în multe părți se fac lucruri frumoase pe tărutul cultural, și-au dat mana și-au întemeiat societatea culturală-sportivă „Eii României Alare”.

De atunci încocoare, nu e vacanță școlară, în care această societate să nu dea două-trei serbări culturale frumoase reușite, în comuna noastră bu și prin vecini.

Te mai mare dragul să vezi scotia, dealții destui de mare și frumoasă, începătoare față de multimea sătenilor — bărbai, femei, copii — cari se grămădesc s'asculte și sa vadă la aceste serbări lucruri care le plac și-i unuacează chiar.

Se fac coruri, se recită poezii, se joacă danțuri naționale, se execută jocuri, mișcări și figuri gimnastice, se țin cuvântări folositoare, se joacă teatru s. a.

În ce-au câștigat la aceste serbări, au dat bisericii, care e în reparare, școlii din comună și comitetului pentru ridicarea unui monument în amintirea eroilor; iar din ce le-au mai rămas și-au cumpărat baieți mingi mari și mici pentru jocurile lor gimnastice, tricouri s. a. Au abonat societatea la câteva reviste populare ca: „Cultura Poporului”, „Românul”, „Albina” pe cari sătenii le pot înțelege și cei cu fotos.

În vara asta au făcut propagandă printre săteni îndemnându-i să-și dea copiii la școli și chiar au preparat gratuit pe vre-o opt mai săvâciți. Și de unde până acum în ultimii patru ani, n'au plecat la școli secundare din toată comuna decât 1 roman și 3 evrei, în toamna asta numai, vre-o 14 vârstare sănătoase de români, porniri din sat să-și încerce puterile și norocul pela diferite școli din țară.

S'au gândit să facă în comună lor o bibliotecă. Au alergat, au adunat și în mai puțin de-un an strânsă peste 600 de volume, cu cari inițiară o frumoasă și interesantă bibliotecă populară. Înaugurarea bibliotecii, se făcu în ziua de 6 Septembrie și fu o adevărată și neuitată sărbătoare pentru ei și sătenii. Pe viitor se gândesc să mai facă o „casă de sfat și cetire”, și un muzeu popular, în care să se găsească tot ce le produce pământul: plante, flori, sămânțuri, industrie casnică, cusături, lucruri eșite din mâna sătenilor și sătenecilor, insecte, etc.

Și-au făcut acum și un comitet de conducere al lor. Au ales președinte pe un student din comună, care dela început a fost în mijlocul lor. I-a îndemnat la asemenea fapte frumoase și în toate împrejurările a fost și este un trup și un suflet cu ei. Au ales secretare, casier, cenșori tot dintre ei și-ți fac o nespusă plăcere de felul cum fiecare caută să fie model de cinste, îndeplinindu-și fără greșală însărcinările.

Totul merge bine, căci e mult suflet curat între ei, entuziasm și dor de lucru spre mai bine și frumos. Asemenea începuturi frumoase, pornite de tinerii vârstare dela săteni, trebuie să ne fie pildă vece și să ne încurajeze spre tot lucru bun și de folos, căci numai astfel vom putea spera un viitor mai bun și mai frumos pentru țara și neamul nostru.

Să nu uităm că mult pot puștii buni împreună. Pass.

Din Eparhia Dunării de jos

Fixarea candidaturilor pentru adunarea eparhială

În ziua de 30 Septevrie, proctii, din orașul Galați și județul Covurlui, s'au întrunit la societatea „Solidaritate” (Căminul Preotesc) din str. Sf. Neculai No. 4, pentru a se constătă în vederea alegerilor ce vor avea loc pentru constituirea adunării eparhiale.

Se știe că, după noua lege de organizare bisericească, pe lângă fiecare eparhie va exista o adunare formată din clerici și mireni, care va avea grijă de acum înainte de bunul mers al eparhiei.

Pentru eparhia noastră sunt desemnați 15 clerici și 30 de mireni, deci în total 45 de însi. Acești 15 clerici vor fi 8 din județul Covurlui și din județul Tulcea. Pentru orașul Galați s'au instituit 3 cercuri electorale, iar pentru județ 5 cercuri.

În urma acestei desfășurări și-au anunțat candidaturile următorii proctii:

Diaconul profesor Al. Constantinescu dela cerul dela Palatul Episcopului, diaconul profesor I. Georgescu, preot. I. C. Beldie și pr. G. Popescu la cerc. Sf. Ioan Egon, șef Ionescu și pr. Nedu Boris la cerc. „Solidaritate” (Căminul preotesc). Preotul C. Andrei și pr. Ștef. Chiorpe la cerc. Serdaru, pr. P. Sarin și pr. Patriche la cerc. Bujoru, pr. C. Todicescu pr. și dir. Seminarului teologic la cerc. Pechea; econ. N. Gădei revizor eparhial la cerc. Tg-Berești; Econ. H. Stoica protopop la cerc. Folești.

În ceace privește alegerea mirenilor s'a hotărât ca să se desemneze bărbaii cei mai de seamă din toate straturile sociale, buni creștini și cu tragere de inimă pentru biserică, neținându-se seama de culoarea lor politică.

Astfel, că porțile acestui for bisericesc sunt deschise pentru ori și cine voințe să concureze pentru prosperarea „sintei noastre biserice”. Nădăjduim că cei aleși — atât clerici cât și mireni — își vor da silința ca să corespundă așteptărilor și nădejdelor ce se pun în ei și nu ne îndoim că vom fi înșelați, atunci când facem proorocia, că de acum înainte se deschide o frumoasă perspectivă tuturor eparhiilor ortodoxe ce formează patriarhatul nostru.

Pentru Casa Națională „Unirea”

Casa Națională „Unirea” din orașul Fălticeni, fiind lipsită de un local propriu, atât de necesar acestei societăți, face toate străduirile pentru strângerea unui fond, care să împlinescă această lipsă. În acest scop, a obținut dela Ministerul Ocrotirii Sociale autorizația cu Nr. 14.251 și a tipărit un număr de 250 de mii bilete cărămizi a 2 lei unul, pentru plasare în întreaga țară.

Cum, însă, distribuirea lor, este foarte anevoioasă, facem un călduros apel la marea publică, rugând pe toți acei cari înțeleg rostul mare, pe care îl au societățile culturale, să ne vină în ajutor cu obolul lor, fie el cât de mic, în schimb cărămizii comitetul, le va trimite bilete cărămizi. Pe această cale, ne-am vedea și noi, cu un local propriu, unde românii din toate clasele sociale, vor putea să-și lumineze sufletul, ascultând conferinți, luând parte la sezoări și citind cărți folositoare într-o bibliotecă aleasă.

Nu ne îndoim, că apelul nostru, va găsi căi mai mulți români, care ne vor da un prețios ajutor, îndeplinind astfel, o operă de interes social național. C. Gheorghiu.

Din Târgul Plopana (jud. Putna)

Cu o deosebită solemnitate a avut loc în ziua de 20 Septevrie sfințirea monumentului eroilor ridicat în memoria celor 94 ostași morți al comunei Plopana, în răsboiul pentru întregirea neamului.

Au luat parte la această sărbătoare a comunei noastre, pe lângă toate autoritățile și școlile din comuna noastră și din cele vecine și d-nii Nicu Simionescu, vice președinte al camerei, Victor Stoinescu deputat, Neculai Nestian prefectul jud. Tutova, Petru Vasiliu, inspector școlar, Diacon, Dr. primar al județului, cât și alte personalități de vază din orașul Bârlav.

Serviciul religios, a fost săvârșit de sfinția sa preotul Stefan Popescu, care a ținut și un cuvânt bine simțit.

Au mai vorbit, arătând celor de față, importanța acestei icoane, ce simbolizează vitejia românească și servese de pildă urmașilor: d-nii Vasile Museala și Gh. Silion, învățatori; N. Nestian, prefectul județului, Vasile Morar, administratorul plășii Tutova și N. Simionescu, deputat.

Elevii școlilor din comunele Plopana și Dragomirești, de sub conducerea învățtorilor Muscalu și Silion au cântat: Eroii, Pe-al nostru steag, Tară mândră, Bravo ostași s. a.

Acest monument a fost ridicat prin subscripție publică, din inițiativa unui comitet în fruntea căruia se află neobosit și vrednicul român T. V. Andrieș.

Toldeaua faptele vorbesc. V. N.

Din Bălușeni (Botoșani)

Odată cu începerea anului școlar, se consideră desființat corul religios-sătesc din Tulbureni, cor format din flăcăi, fete mari, precum și elevi de școală; iar ideea înființării lui a fost a fruntașului, imobilistului și harnicului inv. Mina V. Rusu, din bunul sat, și de al cărui plină activitate am mai vorbit.

Era unul din cele mai frumoase coruri ce posedă județul precum și orașul Botoșani, fiind format în patru voci mixte.

N'a cruțat acest adevărat apostol al neamului, nici muncă, nici timp, nimic n'a cruțat pentru realizarea acestui frumos și măreț scop; iar ideea sa este azi opera neîmplinită pentru nefericirea credincioșilor săteni ai lui.

Nunai doi ani a trăit acest cor. Dese ori acest învățtor era poftit în Dumineci și sărbători la principalele biserici precum și catedrala din Botoșani, unde da răspunsurile sf. liturghi, împodobind și înălțând serviciul religios, cântări unde era ascultat cu multă dragoste de către credincioși, adogându-și laude și cinstea cuvenită. Care-i însă cauza desființării lui?

De către autoritățile școlare și bisericesti din B

Manifestația culturală de la Zălau

Sosim la ora 10 și ceva în sunetul muzicii militare a Regt. 7 Vânători de munte. Aceiași decor ca pretindinți și aceiași afluenți de persoane, cu toată ploaia ce strica farmecul călătoriei.

rani din Sălaj în unele locuri și azi transportează din pădure lemnele și varul pe drumul lui Traian. Dar pe teritoriul acestui județ se găsește urmele și altor evenimente istorice. Astfel în...

Fiul Sălajului este și harnicul episcop al românilor, Grigore Maior, născut la 1715 în comuna Sărăud, mort la Alba-Iulia în 1795 și înmormântat în cripta episcopală din Blaj.

O nouă etapă: Satu-Mare În orice caz timpul a trecut cu noi știu cum, când în dimineața zilei de Sâmbătă 29 August, pe la orele 9 di-

Recepția obișnuită terminată, ne îndreptăm cu pași grabiiți direct spre teatrul orașenesc „Carmen Sylva”, unde era anunțată a patra sezoane.

La Careii-Mari

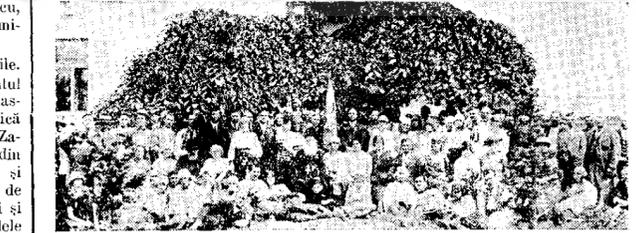
De și noi ne grăbisem, iar corul și artiștii urmas să ia masa după reprezentare, totuși populația comună de sigur și din numeroși minoritari nu se...

MOLDOVENII LA MORMÂNTUL LUI CUZA-VODĂ

d. colonel Banciu și corpul ofiteresc de a fi înșirat plutoane întregi cu soldați în spatele gării și pe străzi care să ne primăsească cu urale și salute, mai ales...

ortodox Rântu, șeful casei cereale Escuse Gh., prefectul poliției Dumitrescu, șeful siguranței Popescu H., inspectorul de mișcare Dames, șefii po-

EXCURSIONIȘTI ÎN FAȚA PREFECTURII MIERCUREA CIUC

ziensmul, căldura și enostățile sale, poate oricând cuceri adversarii. Subiectul tratat a fost: „Aniversarea unui veac dela terminarea de către Simeon Bărnăuțiu, a liceului piarist dela Careii-

Programul executându-se cu sriețe în zorii zilei de Luminăca, 30 August, peraseam cu trenul nostru special un oraș simpatice și o serie de bunii români...

O mare surpriză primăroa din gara Supuralui-de-jos

Astfel asemenea marel manifestatii de înfrățire, de anul trecut la Bocea Montauă, când ne-a eșit înainte protopopul Gaspar cu sute de săteni și domii corii, așa și anul acesta în mica stație Șupurul-de-jos, care nici măcar nu figurează pe harta C. F. R. ce am...

La orele 10.30 se oficiază un teodem, de către preoții excursioniști Zaharescu, Ștubeli și Novacov, șeful catedralei din Bolgrad, răspunsurile fiind date de corul Ateneului.

UN GRUP DE EXCURSIONIȘTI ȘI AUTORITĂȚILE DIN ZĂLAU

UN GRUP DE EXCURSIONIȘTI ȘI AUTORITĂȚILE DIN ZĂLAU

sonm profund, procedam în cea mai mare grabă la pregătirile de plecare. Cum afară ploia încă, după ce aranjăm nota de plată a otelului, într-o trăsură de orăz respirăm aerul curat al dimineații, îndreptându-ne spre gară.

Mai mergem ce am mergem și în sfârșit ne vedem iarăș pe teritoriul românesc în gara Cămpul Lung pe Tisa. Terenul mălănos ne arată totdeauna că suntem în apropierea Tisei.

D-l director al școlii de meserii al cărui nume regret că mi se scapă, nu se lasă mai prejos și în afară de o cartiere model oferită d-lorei și d-nelor care au acceptat să doarmă în internatul școlii ce conduce, pune la dispoziția oaspeților și baia de școală.

La ora 9 seara, cu același program artistic, a avut loc în localul „Teatrului Notari”, a cincea sezoane dată de Ateneu. Conferențiar nu putea fi altul decât nimerit de cât tot d. prof. Stambolii, care a dezvoltat subiectul: „Șmerii propovăduitori, pe drumuri de tradiție și ideal”.

Nu pot uita persoanele. A. Davidsen, directorul ziarului „Satu-Mare și Gh. Enescu, directorul casei cereale a oceritorilor sociale, care cu toată bunăvoia ne-au însoțit prin oraș și mi-au dat explicațiile necesare.

În drum spre Maramureș prin Cehoslovacia

Programul executându-se cu sriețe în zorii zilei de Luminăca, 30 August, peraseam cu trenul nostru special un oraș simpatice și o serie de bunii români...

De la început vezi că ești în fața unei frontiere nedrepte, căci și pasagerii cari s'au îmbarcat pentru Cehoslovacia — regiunile marginase — vorbeau românește și mai mult încă sătenii rămași dincolo, se cuosuc cât de colo ca sunt români la chip și la simțire.

Si se pare că aici n'am admormit bine, când la bălăile repetate de portar de serviciu, deșteptați dintr'un întonat cu multă inimă și într'un loc cum nu se putea mai bine ales.

Și aceasta festivitate terminată întreaga asistență trece jos în piața din fața prefecturii, unde este așezat bustul și unde s'a oficiat un mic serviciu religios de către vicarul Boros, răspunzând corul Ateneului.

Marea serbare dela Sighetul Marmarajiei, inaugurarea bustului fostului academician dr. I. Mihaly de Apșa

În gara Sighetul Marmarajiei ne astepta primarul Pavel Tiple, muzica militară a regt. 10 Vânători de Munte, diferiți reprezentanți ai autorităților și sute de săteni îmbrăcați în portul național de toată frumusețea.

Când vezi pe urmașii celor cărora li s'a reînnoit noblețea în veacul al 14-lea, te poartă gândul spre tabloul veacurilor depărtate; te socoti printre plăcșii lui Bogdan și Ștefan.

În special tenorul Ștefanovici, absolvent al conservatorului din Cluj, așezat de mult a plăcut d-lui ministru Lapadatu, încă i-a făgăduit o bursă.

Dispoziția ce domnea, a făcut că după sezoane, să aibă loc în saloanele prefecturii, un minunat bal, ce a durat până la ziua.

Și acum să mă întorc la descrierea oamenilor și a orașului. Se observă străzi prea multe firme cu nume engrești ce ar trebui înlocuite cu firme scrisse în românește.

Și după ce am văzut și o parte din orașul nostru, pe care se observa scris: 1844—1914.

Și după ce am văzut și o parte din orașul nostru, pe care se observa scris: 1844—1914.

câte o cunună de flori. Din partea Ateneului s'a depus o frumoasă jerbă de flori, cu panglicii tricolore.

Terminată și ceremonia aceasta, lumea s'a îndreptat spre palatul cultural, unde s'a dat un ospăț la care au luat parte peste o mie de persoane.

În după amiaza aceleiași zile, s'a vizitat: muzeul etnografic aflat chiar în localul palatului cultural, atelierul de țesătorie al d-nei Bărlău, școala normală, etc. S'a renumat în schimb de 4 se mai vizita ocelele dela Coștin și Sugatag, din cauza ploaiei. Mulți din noi și-au cumpărat unele cărți, ca: „Diplome Maramureșene”, Culegeri de cântec populare din Maramureș de pr. I. Bărlău, istoricul asociației pentru cultura populară...

Și corul și artiștii, precum și toți membrii Ateneului au fost la înălțime. Conferința a fost ținută de d. ministru Lapadatu care a vorbit în termeni foarte elogioși și de activitatea Ateneului popular Tătarasi în legătură cu fașul cultural.

Dispoziția ce domnea, a făcut că după sezoane, să aibă loc în saloanele prefecturii, un minunat bal, ce a durat până la ziua.

Și acum să mă întorc la descrierea oamenilor și a orașului. Se observă străzi prea multe firme cu nume engrești ce ar trebui înlocuite cu firme scrisse în românește.

Și după ce am văzut și o parte din orașul nostru, pe care se observa scris: 1844—1914.

Și după ce am văzut și o parte din orașul nostru, pe care se observa scris: 1844—1914.

În ținutul aurului: Baia Mare

Părăsind deci minunatul loc al Maramureșului ciobani și oieri și după ce am trecut țara prin Cehoslovacia, prin Halmei și Satumare, sosim cu trenul nostru special la orele 12 din Baia-Mare, ținutul bășilor călători de aur romănesc.

Ca pretindind suntem primii cu mare fast de autorități locale în frunte cu protopopul Al. Breban, care sosise în timpul nopții peste munte cu trăsura dela Sighet, să ne întâmpine în orașul său de reședință. Muzica bășilor a făcut o deosebită impresie asupra noastră, ca și arcurile de triumf special construite și prea bogate în ornamente. Ni-se spune că s'ar putea construi în bune condițiuni o cale ferată dela Sighet la Baia-Mare, spărgând doar un munte și construind un tunel lung de sigur, însă care ar face ca drumul dela Sighet la Baia-Mare să fie parcurs, într-o oră în loc de 6-7 ore, cum se face azi, scotând și opririle din stațiile mai mari. La gară în afară de părintele Breban, de sute de locuitori, mai suntem întâmpinați de foarte mulți intelectuali locali, între cari citez: Octavian Pop, prim-notar, Dr. Gh. Heten, directorul liceului „Gh. Lazăr”; Sigismund Lengel, parohul catolic; Iren directorul marelui; I. Leșca, directorul școlii civile de fete; d-nii Gh. Medan și Al. Man dela școala elementară; Gavril Pop, primarul orașului; șeful poștei d. Gheorghiu; șeful stației; al siguranței locale, s. a.

De noapce că amnată nu există în acest pământ colț de răi. Ni-se relatează însă de către oamenii de prin diferite țări că prin partea locului au fost luate grele în săptămâna luminată, din primăvara anului 1919, când ai noștri în urma unor lupte grele, au obținut victoria cunoscută capturând înșiși multe divizii de seuci. Dela început menționez lipsa intenționată cred a directorului școlii de belle-arte, care și-a fost încă în gară la primirea noastră și nici unul din cursii n'a dat ochii cu nici unul din noi. Ba mai mult încă, ni-s'a relatat de un intelectual local, că d. director a binevoit a convoca tocmai pentru ora noastră în orașul în localitate, pe toți elevii pictorii la școala, cu tendința de sigur a-i opri dela primirea noastră. Ași fi tare fericit să mă înșel și să capăt o justificare alta, a lipsei d-lui director și a discipolilor săi. Pornim spre oraș având în frunte muzica bășilor, după ce la gară cu cântările de bunăvenire au fost rostite de primarul Octavian Pop și p. Al. Breban, din partea orașului și președintele nostru Irfim, din partea Ateneului.

Nu pot trece sub tăcere dispoziția luată de primărie de a se pune la dispoziția excursioniștilor zeci de trăsuri, cari au prins de minune, mai ales d-naior și d-relor, cărora le cedam cu plăcere și locurile noastre.

De cum pornim dela gară, solicit tovarășii unui intelectual care mi-a fost necesar în relațiile ce dau și eu înscris. Astfel mi-s'a pomenit de existența unei turnătorii de clopote, de unde se aprovizionează multe biserici din țară. Mi-s'a amintit de proprietarul de mine d. A. Pocal de Lezna, care a oferit aurul din care s'a făcut în 1922, Coroana Regală, cu prilejul încoronării dela Alba-Iulia. În drumul spre oraș, am zărit impozantă clădire a liceului „Gh. Lazăr”, biserica romano-catolică, otelul „Ștefan”, cu sala teatrului orașenesc și printre altele pe partea stângă a drumului cum mergi dela gară, bustul unui scriitor maghiar Lendov, ce a fost odată dat jos de pe soclu, îndepărtat și totuși după câțeva vreme, readus și instalat din nou, la stăruința unor politicieni locali. Am intrat bine în inima orașului și fiindcă ne apropiem de sala otelului „Ștefan”, unde urmează să se continue recepția și să se stabilească un nou program de oarece ploaia torențială și programul nostru inițial nu putea fi executat decât în parte, mi-am permis a reda câteva rânduri din cartea ce am pomenit mai înainte a d-lui prof. Simionescu, rânduri ce pot fi găsite la pag. 24, unde vorbește de orașul Baia-Mare:

„E unul din puținele orașe din România, cunoscut peste mări și țări. Nu e muzeu mai de seamă din centrele mari universitare, în care să nu se afle măcar câteva specimene din frumoasele și rarele cristale provenite din minele dela Nagy-banya, cum era botezată Baia-Mare.

Orașul își datorează ființa și baza lui de înflorire mineralelor metalice (plumb, cupru, aur, argint) scoase din munții imediat învecinați. De jur împrejurul orașului, unele mai apropiate altele mai depărtate, sunt „băi” vestite: „Lăpuș, Baia Sprie, Capric, formând o zonă minieră din cele mai de seamă chiar din Europa. Este lămurită atunci importanța de odinioară a orașului când minele statului nu erau lăstate să fie în bună parte inundate.

E așezat chiar la poalele cu vii și livezi, a munților de lavă, cu piscurile lor rășarite, Gutăiu (Gutin) și Tibles, cari desparte șesul Someșelor de Maramureș.

Îmbinarea muntelui împădurit plin de metale, cu șesul căl palmă „dă mare avantaj economic orașului. Ii dă însăși un farmec deosebit, în ce privește pitorescul, ceiace face să fie căutat de pictori, cărora le plac tănuite colturii din natura vesnic plină de ademeniri. Există chiar și o școală liberă de pictură, unde se adună toți artiștii din toate părțile țării. Cu adevărat aci se poate vorbi de puterea de înălțare a artei.

Recepția s'a terminat degrabă și am alta de spus despre sala „Ștefan”, decât că imediat după masă, ne-am adunat și apoi grupuri, grupuri, am pornit să vizităm: parcul care este unul din cele mai frumoase ale țării și care se prelungește kilometri întregi, în adâncul unor păduri seculare.

Toți se îndesau să viziteze cu orice preț și pe ploaia cea mare, minele, izvoarele și localitatea și împrejurimi. Din lipsă de mașini cu care să fie condus trenul nostru spre minele ce se află la

mai mulți km. de oraș s'a renunțat, după cum tot cu regret a trebuit să renunțăm și la vizitarea localității „Baia-Spric”. În schimb s'au vizitate izvoarele și topitoarele din marginea orașelor, unde am obținut explicații prețioase dela inginerii cari au fost foarte delicați cu noi. Ținta noastră însă, nu era numai muntele, ci și interesantul muzeu al orașului. În adevăr grupul nostru condus de un profesor din localitate, a avut de admirat în acele câteva camere prea strâmte în care a adăpostit muzeul, între altele o colecție de peceri domnești, minerale din partea locului și foarte multe și variate monede. Este muzeu unde am întâlnit cea mai importantă și mai interesantă colecție de monede, bătute cu multe sute de ani înainte de diferiți voievozi, împărați, s. a. Ne-a impresionat plăcut faptul că erau și etichete în romănesc, astfel după cum de altfel am văzut și la muzeul din Chișinău, cu prilejul altui excursii.

În timpul când vizitam muzeul, ni s'a atras atenția că se găsesc în acest oraș, chiar în subsolul muzeului dacă nu mai înșel manuscrise și documente foarte importante, și care nu sunt vizitate de nimeni de mulți ani. Este redă de datoria istoriografului să se abată priu aceste lucruri, păstrătoare de comori așa de scumpe. Ultimul loc de a fi vizitat a fost natural școala de pictură. Pe străzile din apropiere nu te întâlneai decât cu persoane purtând tablouri pictate ducându-se sau întorcându-se dela școală. În adevăr este un colorit așa de variat și puternic, încât oferă pictorilor subiecte foarte interesante. Aici însă nu prea aveam cine să ne dea explicații. Ba încă ni s'a părut și o leacă de rea voință din partea studiosilor prezenți, care la înțelegerea noastră, dădeau din umeri, zămbind și adresându-ne un „scutito romanul”.

A trebuit să pun mari insistențe pe lângă un grup de vreo patru domnișoare, cari se aflau pe niște fotolii, alături de paletete și panourile, la cari lucraseră mai mult, pentru ca cu puțină greutate și după ce am încercat o conversație în tuncete, să obțin un frumos răspuns în romănesc dela o gingașă bucureșteană, aflată în studiu la Baia-Mare, domnișoara care zâmbea prea artificial, denotând o supărare mare, ca le-am deranjat în timpul lucrului. O fi având și d-tor deceptate nu zic ba, că în materie de artă sunt momente de inspirație cu care nu te mai întâlnești, însă puțină bună-voință nu strica.

Zina a trecut repede și de altele niciărei timpul nu trecea mai repede ca în excursie, și la orele șapte și jumătate seara ne găseam prezenți la masa ce a avut loc la cazinoul orașului. Regret și acum că n'am putut vizita colecțiile de monede aflate la direcția minelor sau la d. inginer Ianu (colecția sa particulară). În sala cazinoului (loc de întâlnire al tuturor intelectualilor români) am găsit busturi curioase, unul aparținând contelui Sekely, un insensat revoluționar ungur al anului 1848 și altul aparținând pictorului maghiar Vörösmarty. Ce rost vor fi având aceste busturi ale unor maghiari într-o sală romănească, n'am înțeles de loc. Masa a fost servită în condiții multumitoare pentru toți. Fiind o masă comună s'au ținut și toasturi de către d-nii preot Al. Breban, profesor Ghibănescu cu care ne-am întâlnit bucurăsi la Baia-Mare și un învățător basarabean. D-na Pop, soția prim notarului a oferit un cât se poate de frumos buchet de flori d-nei Irfim. Seara a fost în localul teatrului orașenesc a șaptea sezoană, la care a vorbit cu lăută autoritatea de conferențiar erudit d. profesor Ghibănescu, despre: „Sufletul românului în legătură cu lașul cultural”. A două zi 1 Septembrie, orele 7 dimineață, părăsim conduși de mulți prieteni și muzică, gara Baia-Mare, îndreptându-ne spre Năsăud. În tren satisfacut de această vizită, mă gândeam ce bine ar fi fost ca cele 15 mil de locuitori, cât este populația orașului Baia-Mare, să fie toți români.

Grandioasă primire dela Năsăud

Putem cu bucurie aștepta sosirea în Năsăud, orașul de copilărie al marelui poet Gh. Coșbuc, născut în satul Hordan. Știam că vom intra în districtul care conține cele 44 comune grănicerești, ce au fost și sunt stăpânite și astăzi de foștii grăniceri ai regt. 2 de grănicări, înființat de Maria Tereza.

Ziare de și cu întârziere, însă obținuserăm în Baia-Mare cu suficiență. Mare necurie ne-a produs la toți apariția în gara Baia-Mare, a prietenului Const. Cehan-Racoviță, un român dintr-o bucată și un foarte talentat scriitor, care cu bunătațe cel-l caracterizează ne-a distribuit la toți câte un număr din gazeta ciujăna „Cultura Poporului”, al cărei prim-redactor este. A plăcut mult la toți articolul d-lui prof. C. Stamboliu, care vorbind despre excursia noastră ne înprospătă multe din lucrurile văzute, oferindu-ne în aceaș timp un indicator pentru cele ce ne aveau să întâlnim în viitor. Personal, eram și mai mulțumit, că puteam fi în plăcută tovarășie a unui colț de redacție, cu care în adevăr am împărtășit tot restul drumului cele mai plăcute impresii. Sosim în gara Năsăud la orele 4 și jumătate ziua, deci cu o oră întârziere. Mii de glasuri în special sătești, și cari veniseră să ne primească la gară, erau acoperite de fanfara pompierilor locali. În un moment de mare emoție și adevărată simțiră să vezi pe falnicii nășăudeni, îmbrățișându-se cu basarabienii noastre, sau pe frumoasele nășăudence în pitorești costume naționale la braț cu mândrii moldoveni. Mărturisim fără un pic de înconjur că primirea dela Năsăud a întrecut toate așteptările, fiind una din cele mai frumoase din cursul călătoriei. Studenții au fost la înălțime primindu-ne cu steaguri tricolore și cu cântece patriotice, into-

hate de corul lor. Figura simpatică și graul neaș moldovenesc a bătrânului și respectabilul primar Augustin Anton, vor rămâne în amintirea tuturor excursioniștilor. Cuvintelor sale de română adevărat, răspunde înfrigurat de entuziasm fratele Irfim. Apoi în cortegiu ce nu mai la sfârșit, cu muzica și corul studenților în frunte, cu steagul Ateneului căruia se alăturaseră steagul liceului, al comunei, al studenților, al corporației meseriașilor și altele, cu mii de săteni cari veniseră la farmarcol anul, rămăseseră o zi în plus așteptând sosirea noastră, pășim în cea mai bună dispoziție spre primărie. Simțim cu toții că suntem într'un oraș unde cei 4000 de locuitori, formează populația compactă a românilor. În drumul spre primărie trecem prin arcuri de triumf. Mergem pe un drum larg și bine pietruit. De o parte și alta a drumului zăresc impozante clădiri ale școlii de meserii, a liceului „Gh. Coșbuc”, școlii normale aflate în localul fondului grăniceresc, unde odinioară era o școală de cadeti, a școlii secundare de fete, a diferite băneli, oteluri, s. a. La primărie, aflată în fața pieței cea mare unde se face și farmarcol anul, are loc recepția. Din balconul aflat la al doilea etaj vorbese d-nii V. Bichegan, directorul liceului, Stamboliu din comitetul Ateneului și un învățător din partea basarabenilor, după

buc care a făcut asistența să tresalte de bucurie și să aplaude furtunos.

La începutul sezoanelor îndată după anulul Regal, a vorbit d. director al școlii normale Sandu Manoliu, care laudă activitatea Ateneului și aduce omagii d-lui Irfim și a răspuns d. Irfim mulțumind și premăind opera mare și corul studenților în frunte, cu steagul Ateneului căruia se alăturaseră steagul liceului, al comunei, al studenților, al corporației meseriașilor și altele, cu mii de săteni cari veniseră la farmarcol anul, rămăseseră o zi în plus așteptând sosirea noastră, pășim în cea mai bună dispoziție spre primărie. Simțim cu toții că suntem într'un oraș unde cei 4000 de locuitori, formează populația compactă a românilor. În drumul spre primărie trecem prin arcuri de triumf. Mergem pe un drum larg și bine pietruit. De o parte și alta a drumului zăresc impozante clădiri ale școlii de meserii, a liceului „Gh. Coșbuc”, școlii normale aflate în localul fondului grăniceresc, unde odinioară era o școală de cadeti, a școlii secundare de fete, a diferite băneli, oteluri, s. a. La primărie, aflată în fața pieței cea mare unde se face și farmarcol anul, are loc recepția. Din balconul aflat la al doilea etaj vorbese d-nii V. Bichegan, directorul liceului, Stamboliu din comitetul Ateneului și un învățător din partea basarabenilor, după

ESCURSIONIȘTII LA CETATEA DELA SUCEAVA

Sosirea la Bistrița, locul denaștere al lui Andrei Mureșeanu

Mercuri 2 Septembrie, pe la orele 7, conduși de mulți din prietenii ce ne întâmpinaseră cu o zi înainte, în școlile muzicii și entuziasmul tuturor, pornim către Bistrița. La Năsăud ca și la Bistrița am avut de admirat grădini întregi de flori și livezi pline de fructe. Ne spuneau unii săteni că merlele pe aici se vând cu merța care costă câțiva lei. Pentru acei cari ne-au condus la gară a doua zi au fost și d-urii: Virgil Șotropa, Iulian Martjan, Vasile Bichegan, Dr. Al. Ciplea, Vladimir Macovei și alți simpatici scriitori, eruditi și redactori ai revistei istorico-culturale „Arhiva Someșeană”, din ale cărei numere posed și subsemnatul dona. Este o revistă de mare curiozitate și o recomand cu plăcere doritorilor de cunoștinți noi pe terenul istoric. Au la mulți kilometri de Năsăud, din gara Iva-Mică, de unde se încează de zor la o cale ferată ce va lega acea regiune cu Vatra-Dornei, și apoi dăm de gara Beclean, unde în apropiere fiind o fabrică de bastoane, mulți din excursioniști își varsă o parte un prisosul pungeni lor.

În gara Bistrița sosim pe la orele 10 și suntem primiți absolut de toate autoritățile, în frunte cu generalii Lecca și Cănculescu din Vânători de munte, de preotetul V. Ilișia, președintele tribunalului D. Zaharia, protopopul Petrosu fost profesor al patriarhului nostru, la liceul din Năsăud, de întreg corpul oțieresc, de magistratii și avocații baroului local, de societățile culturale locale, studențime și o sumedenie de bine voitori cetățeni, chiar și sași. Figura de adevărat patriarh de vârstă a preotului știutei stăruiește atenția celor prezenți cari se grăbesc în semn de respect să-i sară mâna: Sf. sa sărută în numele aștepturilor pe preotetul local, un fiu al lașului și d-sa. După scorbirea noastră din vagoane, se oferă un splendid buchet de flori de d-ra studentă Andreea Zaharia, d-lui președinte Irfim.

Avam de ce ne mândri, căci doar sosisem în orașul ce este locul de naștere al marelui nostru bard național dela 1848, Andrei Mureșeanu. Cum sosisem cu întârziere ne-am și înconolat repede într'un cortegiu foarte impozant, pornind spre locul unde urma să aducem mulțumire lui Dumnezeu.

Pentru că am și intrat în orașul o adevărată grădină de flori să-i fie permis a potoli curiozitatea cetățenilor ce o parte din rândurile aparținând aceluiași maestre pene a academicianului prof. Simionescu, aflate la pag. 39-41 din manuscris a carte, de care am pomenit de mai multe ori până acum: „E vorba de Bistrița-Năsăud, orașul liber regesc, cum săt anunțat pe o tablă mare la intrarea drumurilor principale în ea. M'a atras mai mult de 20 lei de persoană pentru un bileț, la o așa de frumoasă serbare. Cred din contra că fost un bine când la o primire și masă așa de bună, s'a făcut sacrificiul de s'a renunțat la beneficiul bănesc din acea seară. D-l Todicescu, a vorbit tocmai despre Coșbuc și a cenzurat din povestitorul Creangă, cum nu mai d-s'a știe să cetească. D-na Natalia Profir a recitat cu un deosebit farmec „Nunta Zamferei”; poemul lui Coș-

buc care a făcut asistența să tresalte de bucurie și să aplaude furtunos.

La începutul sezoanelor îndată după anulul Regal, a vorbit d. director al școlii normale Sandu Manoliu, care laudă activitatea Ateneului și aduce omagii d-lui Irfim și a răspuns d. Irfim mulțumind și premăind opera mare și corul studenților în frunte, cu steagul Ateneului căruia se alăturaseră steagul liceului, al comunei, al studenților, al corporației meseriașilor și altele, cu mii de săteni cari veniseră la farmarcol anul, rămăseseră o zi în plus așteptând sosirea noastră, pășim în cea mai bună dispoziție spre primărie. Simțim cu toții că suntem într'un oraș unde cei 4000 de locuitori, formează populația compactă a românilor. În drumul spre primărie trecem prin arcuri de triumf. Mergem pe un drum larg și bine pietruit. De o parte și alta a drumului zăresc impozante clădiri ale școlii de meserii, a liceului „Gh. Coșbuc”, școlii normale aflate în localul fondului grăniceresc, unde odinioară era o școală de cadeti, a școlii secundare de fete, a diferite băneli, oteluri, s. a. La primărie, aflată în fața pieței cea mare unde se face și farmarcol anul, are loc recepția. Din balconul aflat la al doilea etaj vorbese d-nii V. Bichegan, directorul liceului, Stamboliu din comitetul Ateneului și un învățător din partea basarabenilor, după

buc care a făcut asistența să tresalte de bucurie și să aplaude furtunos.

La începutul sezoanelor îndată după anulul Regal, a vorbit d. director al școlii normale Sandu Manoliu, care laudă activitatea Ateneului și aduce omagii d-lui Irfim și a răspuns d. Irfim mulțumind și premăind opera mare și corul studenților în frunte, cu steagul Ateneului căruia se alăturaseră steagul liceului, al comunei, al studenților, al corporației meseriașilor și altele, cu mii de săteni cari veniseră la farmarcol anul, rămăseseră o zi în plus așteptând sosirea noastră, pășim în cea mai bună dispoziție spre primărie. Simțim cu toții că suntem într'un oraș unde cei 4000 de locuitori, formează populația compactă a românilor. În drumul spre primărie trecem prin arcuri de triumf. Mergem pe un drum larg și bine pietruit. De o parte și alta a drumului zăresc impozante clădiri ale școlii de meserii, a liceului „Gh. Coșbuc”, școlii normale aflate în localul fondului grăniceresc, unde odinioară era o școală de cadeti, a școlii secundare de fete, a diferite băneli, oteluri, s. a. La primărie, aflată în fața pieței cea mare unde se face și farmarcol anul, are loc recepția. Din balconul aflat la al doilea etaj vorbese d-nii V. Bichegan, directorul liceului, Stamboliu din comitetul Ateneului și un învățător din partea basarabenilor, după

buc care a făcut asistența să tresalte de bucurie și să aplaude furtunos.

La începutul sezoanelor îndată după anulul Regal, a vorbit d. director al școlii normale Sandu Manoliu, care laudă activitatea Ateneului și aduce omagii d-lui Irfim și a răspuns d. Irfim mulțumind și premăind opera mare și corul studenților în frunte, cu steagul Ateneului căruia se alăturaseră steagul liceului, al comunei, al studenților, al corporației meseriașilor și altele, cu mii de săteni cari veniseră la farmarcol anul, rămăseseră o zi în plus așteptând sosirea noastră, pășim în cea mai bună dispoziție spre primărie. Simțim cu toții că suntem într'un oraș unde cei 4000 de locuitori, formează populația compactă a românilor. În drumul spre primărie trecem prin arcuri de triumf. Mergem pe un drum larg și bine pietruit. De o parte și alta a drumului zăresc impozante clădiri ale școlii de meserii, a liceului „Gh. Coșbuc”, școlii normale aflate în localul fondului grăniceresc, unde odinioară era o școală de cadeti, a școlii secundare de fete, a diferite băneli, oteluri, s. a. La primărie, aflată în fața pieței cea mare unde se face și farmarcol anul, are loc recepția. Din balconul aflat la al doilea etaj vorbese d-nii V. Bichegan, directorul liceului, Stamboliu din comitetul Ateneului și un învățător din partea basarabenilor, după

buc care a făcut asistența să tresalte de bucurie și să aplaude furtunos.

La începutul sezoanelor îndată după anulul Regal, a vorbit d. director al școlii normale Sandu Manoliu, care laudă activitatea Ateneului și aduce omagii d-lui Irfim și a răspuns d. Irfim mulțumind și premăind opera mare și corul studenților în frunte, cu steagul Ateneului căruia se alăturaseră steagul liceului, al comunei, al studenților, al corporației meseriașilor și altele, cu mii de săteni cari veniseră la farmarcol anul, rămăseseră o zi în plus așteptând sosirea noastră, pășim în cea mai bună dispoziție spre primărie. Simțim cu toții că suntem într'un oraș unde cei 4000 de locuitori, formează populația compactă a românilor. În drumul spre primărie trecem prin arcuri de triumf. Mergem pe un drum larg și bine pietruit. De o parte și alta a drumului zăresc impozante clădiri ale școlii de meserii, a liceului „Gh. Coșbuc”, școlii normale aflate în localul fondului grăniceresc, unde odinioară era o școală de cadeti, a școlii secundare de fete, a diferite băneli, oteluri, s. a. La primărie, aflată în fața pieței cea mare unde se face și farmarcol anul, are loc recepția. Din balconul aflat la al doilea etaj vorbese d-nii V. Bichegan, directorul liceului, Stamboliu din comitetul Ateneului și un învățător din partea basarabenilor, după

buc care a făcut asistența să tresalte de bucurie și să aplaude furtunos.

La începutul sezoanelor îndată după anulul Regal, a vorbit d. director al școlii normale Sandu Manoliu, care laudă activitatea Ateneului și aduce omagii d-lui Irfim și a răspuns d. Irfim mulțumind și premăind opera mare și corul studenților în frunte, cu steagul Ateneului căruia se alăturaseră steagul liceului, al comunei, al studenților, al corporației meseriașilor și altele, cu mii de săteni cari veniseră la farmarcol anul, rămăseseră o zi în plus așteptând sosirea noastră, pășim în cea mai bună dispoziție spre primărie. Simțim cu toții că suntem într'un oraș unde cei 4000 de locuitori, formează populația compactă a românilor. În drumul spre primărie trecem prin arcuri de triumf. Mergem pe un drum larg și bine pietruit. De o parte și alta a drumului zăresc impozante clădiri ale școlii de meserii, a liceului „Gh. Coșbuc”, școlii normale aflate în localul fondului grăniceresc, unde odinioară era o școală de cadeti, a școlii secundare de fete, a diferite băneli, oteluri, s. a. La primărie, aflată în fața pieței cea mare unde se face și farmarcol anul, are loc recepția. Din balconul aflat la al doilea etaj vorbese d-nii V. Bichegan, directorul liceului, Stamboliu din comitetul Ateneului și un învățător din partea basarabenilor, după

buc care a făcut asistența să tresalte de bucurie și să aplaude furtunos.

La începutul sezoanelor îndată după anulul Regal, a vorbit d. director al școlii normale Sandu Manoliu, care laudă activitatea Ateneului și aduce omagii d-lui Irfim și a răspuns d. Irfim mulțumind și premăind opera mare și corul studenților în frunte, cu steagul Ateneului căruia se alăturaseră steagul liceului, al comunei, al studenților, al corporației meseriașilor și altele, cu mii de săteni cari veniseră la farmarcol anul, rămăseseră o zi în plus așteptând sosirea noastră, pășim în cea mai bună dispoziție spre primărie. Simțim cu toții că suntem într'un oraș unde cei 4000 de locuitori, formează populația compactă a românilor. În drumul spre primărie trecem prin arcuri de triumf. Mergem pe un drum larg și bine pietruit. De o parte și alta a drumului zăresc impozante clădiri ale școlii de meserii, a liceului „Gh. Coșbuc”, școlii normale aflate în localul fondului grăniceresc, unde odinioară era o școală de cadeti, a școlii secundare de fete, a diferite băneli, oteluri, s. a. La primărie, aflată în fața pieței cea mare unde se face și farmarcol anul, are loc recepția. Din balconul aflat la al doilea etaj vorbese d-nii V. Bichegan, directorul liceului, Stamboliu din comitetul Ateneului și un învățător din partea basarabenilor, după

buc care a făcut asistența să tresalte de bucurie și să aplaude furtunos.

La începutul sezoanelor îndată după anulul Regal, a vorbit d. director al școlii normale Sandu Manoliu, care laudă activitatea Ateneului și aduce omagii d-lui Irfim și a răspuns d. Irfim mulțumind și premăind opera mare și corul studenților în frunte, cu steagul Ateneului căruia se alăturaseră steagul liceului, al comunei, al studenților, al corporației meseriașilor și altele, cu mii de săteni cari veniseră la farmarcol anul, rămăseseră o zi în plus așteptând sosirea noastră, pășim în cea mai bună dispoziție spre primărie. Simțim cu toții că suntem într'un oraș unde cei 4000 de locuitori, formează populația compactă a românilor. În drumul spre primărie trecem prin arcuri de triumf. Mergem pe un drum larg și bine pietruit. De o parte și alta a drumului zăresc impozante clădiri ale școlii de meserii, a liceului „Gh. Coșbuc”, școlii normale aflate în localul fondului grăniceresc, unde odinioară era o școală de cadeti, a școlii secundare de fete, a diferite băneli, oteluri, s. a. La primărie, aflată în fața pieței cea mare unde se face și farmarcol anul, are loc recepția. Din balconul aflat la al doilea etaj vorbese d-nii V. Bichegan, directorul liceului, Stamboliu din comitetul Ateneului și un învățător din partea basarabenilor, după

Din ea au pornit acei neîntrociți meșteri în zidărie cari erau căutați, chemați, rugați. Tot Petru Rareș a început să-i aducă. Pe unul din ei, Ion Zidarul, îl urmărește până'n pânzele albe pentru doctoria. Procesul început la statul Bistrița, continuat în fața Universității săsești din Sibiu, se termină abia pe vremea lui Lăpușeanu, înaintea împăratului Ferdinand I. Cu meșterii bistrițeni zidește Petru Rareș biserica din Roman, Lăpușeanu, Baia domnească din Iași, Petru Șchiopul mânăstirea Gadata. Și pe vremea lui Vasile Lupu ori a lui Duca Vodă, meșteșugarii bistrițeni contribuiesc la înălțarea și împodobirea monumentelor noastre de artă. Aproape ce era Drăvoșul pentru Țara Românească, era Bistrița pentru Moldova. Aici în satele nemțești, cu biserici mari, am văzut întâi minunea obișnuită în satele din apus. Pe marginea șoselelor sunt numai meri încercați de mere, căci minunea nu se atinge de ele până ce se coc, când formează bunul obștesc. Toată regiunea este dominată de varfurile înegurate ale munților Radnoei, ce se ivesc dinspre miază noapte. „Orașul liber regesc”, a rămas ne schimbata cub săsesc. Liniștea și caracteristică.”

Nu după multe minute de mers și bucurios că n'a început ploaia încă, așezându în curtea bisericii romănești; un fel de capela modernă, situată provizoriu la locul protoierei. Este destul de mică și nu prezintă interes istoric căci și iconoale, picturile, vechimăntele, s. a. stau în cele mai noi. Cua n'am fi încapat toți înăuntru se așeză oare-mă-ură ca fecemul să aida loc în curtea bisericii, destul de mică și dansă. În adevăr e foarte mișcător momentul, când cu toții descoperiți și în cea mai pioasă atmosferă ascultăm glasul fermecut al preoților ce oficiau aci și răspunseră înalțurilor redade al corinții ce răspunde. Ț-era mai mare dragii să vezi mici elevi excursioniști, primăind la pieptul bătrânilor cocardele noastre tricolore ori țetele dragălate oferim flori ospetilor moldoveni. Stupă religioasă terminată, era cel mai prielnic moment, să curgă lacrimile de bucurie și să se dea năvală sentimentelor ce pe toți ne stăpăneau.

Și iată că cuvântările încep. Vorbesc mai întâi preotul Petrosu și generalul Lecca, în numele bisericii și armatei, care sadată în noi pe reprezentanții culturai reale, pe adevărații soii ai sufletului romănesc. Le răspunde d. profesor Ghibănescu, aducând cuvântul frației și idealismului ce stăpânește sufletul fiecărui moldovean. Mai înțai ca oricând, smeriți pelerinii incolotăi din nou, puerd prin orașul ce are ascunse atatea comori frumoase. Ne îndreptăm pași în primul rând spre biserica greco-catolică, un monument istoric, cu străvechiu renume.

În adevăr o biserică mare și fără turnuri sau clopotniță ne stă în fața. Aceleasi glasuri autorizate, care la vizitarea miciei capele ortodoxe, ne asigură că s'a început strângerea de fonduri pentru construirea unei mărețe catedrale, ne dădeau explicații asupra bisericii greco-catolice. Ni-se spune între altele — și unele inscripții și documente ne confirmă aceasta — că această biserică ar fi datând de peste 6-7 secole, că a fost cumpărată de bistrițeni în 1894 dela ordniul Mi-noriilor căruia aparține și că ar fi sferit mai multe adaosuri și restaurări dintre care ni-se citau cele dela 1520 și 1909. Particularități la această biserică se pot observa: 1) În locul capitelor dela noi ce este situată în fața altarului și pe care se află pictate chipuri de sfinți se găsește un iconostas vechiu de sute de ani, cu stătuetele sfinților Petru și Pavel în marmoră de o parte și de alta a ușii împărătești, special tăiată (ascemena ușă în mijlocul iconostasului, corespunzătoare ușei noastre împărătești, nu se întâlnește la bisericile catolice din Roma) și al doilea în partea dreaptă a bisericii când ești cu fața la intrare, se păstrează pe una din laturii chipuri de sfinți, pictate de sute de ani probabil de meșteri italieni. Alături de un istoric de sigur, poți descifra multe amănunte și învățăminte care e profan nu și le-ar putea oferi. Ar fi de dorit mai multă grija din partea autorităților și a tuturor forurilor competente, căci cu toate că acele picturi sunt oarecum protejate de niște obloane de lemn, totuși ploaia se scurge prin partea de sus, după cum am constatat personal, în vizita ceam făcută în tovarășia unui profesor de liceu. Corul prin cele câteva cântece religioase a pus la încercare ecoul bisericii, dar a atras și admirația bistrițenilor ce ne înșeau și cari au fost foarte plăcut impresionați de calitatea corștilor noastre. Timpul scurgându-se repede — parcă ne făcea în ciuda — luarăm toți direcția spre cazarma regimentului de infanterie, unde de altfel s'a luat amăndoua mese din acea zi. Rămănem doar recunoscători corpului oțieresc în frunte cu d. Lt. colonel Petrescu — o vechie cunoștință a mea dela Cernăuți — care cu un tact și bună voință au făcut ca toți să fie serviți în condiții cât se poate de bune. Unii reprezentanți ai autorităților ne-au făcut plăcere să ia masa cu noi, lucru ce a determinat de sigur (neroa de toasturi.

Au vorbit prefectul Halila, profesorul Todicescu, un învățător și un student basarabean, al căror nume mi se scapă de oarece când se lua masa de seară, cea cu discursuri de către excursioniști, lipseam, fiind invitatul împreună cu un prieten profesor, familia Zaharia, prezidentul tribunalului. N'am nici un fel de interes și nici nu cutez a aduce elogiul familiei Zaharia, de oarece d. președinte Zaharia este destul de cunoscut în lumea juridică, în calitatea sa de colaborator la diferite reviste de drept, iar d-na Zaharia o foarte înimoasă și nobilă doamnă, destul de cunoscută încă de pe când era viceprezidenta Casei Naționale „Viitorul” din Vaslui.

Ne-a apucat amiaza fără să ne ploaie, așa că profitând de un timp bun, procedăm la vizitarea a diferite clădiri și fabrici, pentru a ne opri toți să respirăm o clipă, aerul curat și parfumat de flori. Ni-se spune că din acest parc, se dă direct într-o pădure care te duce la departe către munți. Amurgul se hel, ne face atenți asupra orii târzii, alungându-ne către masa și apoi către sala germană, unde s'a dat a noua sezoană.

Sala plină, astfel că multe persoane, și întreg orfelatul de fete al cărui chef este d-rul Pahoniu, de care am auzit numai lucruri bune, au trebuit să stea în picioare. Rar mi-a fost dat să văd așa mare însuflețire. A fost după mine una din cele mai reușite sezoane. A vorbit d. Ghibănescu: „Despre însemnătatea legăturilor sufletesti încheiate prin acțiunea Ateneului”. S'a prezentat același program artistic. Maestri dirijor V. Popovici, d-ra Coghăliucanu, d-na Eliza Ciolan, Natalia Profir, d-nii Ștefanovici, Barbu, Antoniu, Ciolan, Vasiliu, Porfir, Popovici, Tărcuș, au fost chemați de nenumărate ori la rampă. Dar sfârșitul nu a intrat în inimile. Trebuia să plecăm la ora 2 jum. noaptea din gară și aflară ploaia torențială primându-ne la teatru. Nu mi-a părut tocmai rău, căci am fost în societatea d-lui general Cănculescu, o vechie cunoștință și o activă figură pe terenul cultural, cu care am desbătut multe probleme de ordin social.

Spre Borgo-Suseni și Borgo-Frund, Sărbătorirea memoriei lui Gh. Coșbuc în prezența d-nei Coșbug, soția sa

Ne-am înțai în dimiți și profitând de faptul că ploaia se mai încetinise, luam drumul gării, unde ne aștepta trenul nostru special. La ora fixată și lăsa ca să putem adormi, plecăm spre gara Borgo-Suseni, unde avem să părăsim garnitura noastră dela Iași, spre a ne îmbarca în trenul electric, ce a-vea să ne poarte către Vatra-Dornei.

Reștim să ațipim ceva când sosim în gara Borgo-Suseni, suntem treziți de un tren electric, ce pornea în zori de zi către Dorna, cu un prim transport de ai noștri. Nu ne prea deranjăm, căci eram uzi

un român și jumătate. Profesorul Epure din Roman, stăpân de vorbă cu d-l dr., îi capătă simpatia și îl determină să vină la toamnă la Roman, să țină o conferință.

Trecem prin mai multe tuneluri, pentru ca noi luminări și priveliști altele, să ne facă a remarcă celorlaltor doi munți de brazi, frumoși și complecți verzi, botezați Adam și Eva, atracția locului. Un ciferist binevoitor, în trecerea pe lângă gara Valea Putnei, ne vorbește despre castelul de vânătoare frumos ca în povești aflat cam la vreo 4 km. depărtare de gară și care a fost donat de bucovineni, prințul Carol.

În Gara Humorului. Vizitarea mănăstirilor Voroneț și Humorului

Trecem pe lângă gara Vama și orașul Cumpu Lung, întâlnim în cale și apa Moldovei și bucoșorii ne apropiem de gara Gura Humorului care ne primește la orele 11 jum. dim. Omenire multă și autorități binevoitoare. Și aici ca și la Baia Mare, nu se află de loc militari, în afară bine înțelese de postul de jandarmi și poliție. Vorbește d-nii Nesek, subprefectul districtului, Ardeleanu primarul orașului, preștii Gribovici și Vasilevici, subrevizorul școlar ș. a. cărora le răspunde frațele Irim. Împreună cu orchestra fraților Buică, cu cereașii fete și băieți și cu toți aliați, ne îndreptăm către primărie unde ne aștepta o masă bine pregătită. Păcat că orașul numai cu vreo 6000 locuitori, n'are decât vreo 800 familii românești. Un toașt d-nii subprefect directorul liceului „Principele Carol”. Const. Cehan Racovița, subrevizorul școlar, iar din partea Ateneului d-l prof. C. Stamboliu și procurorul Bodescu din Chisnău. Deși în după amiaza zilei ploua puternic, totul, s'au vizitat de cei mai mulți din excursioniști. Mănăstirea Humorului, ctitoria lui Teodor Dubuig, logofătul lui Petru Hareș și mănăstirea Voronețului ctitoria lui Ștefan-cel-Mare. Păcat însă că mijloacele de transport au fost prea puține, pentru un număr așa de mare de excursioniști. În orice caz mulțumesc prietenului Gheorghiu, un fiu al locului, care se străduia să-mi pună la dispoziție o trăsură.

Lată acum și ce spune d-l prof. Simionescu, despre cele două mănăstiri, la pag. 149 din cartea sa: „Orașul e unit cu satul, adăpostit sub ultimele vâlcuiri muntoase umbrite de păduri dese. Din ei casele se (în lanț, prin Fundul Humorului, până deparale în adânc, spre Mănăstirea Humorului clădită la 1530, cu turnul adăos de Vasile Lupu la 1641. Înălțur, se văd mândrele chipuri ale lui Petru Hareș și a Doamnei Elena, în frumoasele lor haine de pe vremuri.

Într-o altă vale tăinuită, închisă, venită dinpre sud, se află mănăstirea Voronețului, clădită de Ștefan-cel-Mare la 1488, dar înădită cu un pridvor închinat de către vărul lui Petru Hareș, mitropolitul Grigore Roșca al cărui normant alături de al sihastrului Daniil, se află în biserică.”

Imi fac cred o deosebită datorie, amintind că în acest județ — care conform legii administrative nu va mai exista pe viitor pe hartă fiind repartizat orașul județului Câmpulung, iar comunele rurale, județului Suceava — se află localitatea Solca, renumită localitate climaterică și vestitele mine de sare dela Cacia.

Seara a avut loc a douăsprezecea șezătoare, la care a vorbit d-l prof. C. Stamboliu despre: „Tradiție și ideal.” În afară de programul artistic obișnuit, un grup de mai mulți elevi ai liceului din Bolgrad au concertat din balalaici, iar un elev basarabean din Cetatea Albă a recitat anecdote de Th. Speranță.

În zori, zilele de 5 Septembrie, trenul special lua drumul M-rei Putna. Cele câteva cesuri de mers, da prilejul unei noi admirații a frumusețelor naturii, cât mai ales a diferite comentarii asupra minunatelor picturi și lucrături măiestre în lemn, ale stranelor și catapezmelor dela cele două mănăstiri din G. Humorului. Basarabienii nu vor uita nici o dată, dangătul plângător al clopotului de aramă dăruit de Ștefan-cel-Mare, clopot care se păstrează în condiții destul de bune la M-reia Voroneț.

Vizitarea orașului Rădăuți

Deși în program nu era prevăzută nici un fel de etapă la Rădăuți, toșiși mulțimea adunată în gară, n'a cedat până ce nu s'a luat hotărârea unei opriri în oraș. S'a vizitat cu acest prilej — era ora 11, când trenul sosise în stația Rădăuți, vechea catedrală a Rădăuților, adăpostitoarea mormintelor întemătorilor Moldovei: Bogdan Vodă, Lațcu, tatăl lui Bogdan, Bogdan al X-lea, tatăl lui Ștefan-cel-Mare; Roman, tatăl lui Alexandru-cel-Bun. Tot aci sunt mormintele Ceneajeni Anastasia fiica lui Lațcu Vodă și a Stanei, mama lui Ștefanii Vodă.

Acți, în străvechia ctitorie a lui Petru Mușat și Ștefan-cel-Mare, s'a oficiat un parasas, de un sobor de proci. Au răsrit cuvântări preotul dr. Puiu, ajutor de primar răspunzându-se de d-l Irim. Corul a dat cuvenite răspunsuri.

Petrecuți de întreaga asistență, pelerinii se imbarcă, sosind către orele 6 seara la M-reia Putna.

În gară sunt întâmpinați de mii de săteni îmbrăcați în portul național. Se reînarcă flăcăii din camuna Vicovul de jos, constituți în grup de arcași cu flămuri și lente tricolore pe piept care dădeau un măreț aspect solemnității. În fruntea tuturor respectatului preot A-bageru, care urează bună venire. Mai sunt prezenți Arhim. Volcinski, primarul Mihai Vișan, ș. a. Din partea ateneștilor răspunde profund emoționat d-l prof. Stamboliu. Cartuirea a avut loc în mănăstire și sat, în condiții mulțumitoare.

În amurg, pelerinii se adună la o vecernie, în cea mai mândră din biserică lui Ștefan-cel-Mare, care i adăpostește de alt-fel și moaște sale. Suetele de licăriri ale lumânărilor de prin șesnicile pretindevi împărtășite, u-nite cu palidele flăcări ale candelor ce ard în atmosfera unui desăvârșit multism desupra mormintelor, oferă unul din cele mai feerice tablouri, dar și mișcător moment.

Toți îngunchează și se roagă, toți sunt pătrunși de fiorul solemnității. Ruga terminată, face ca pașii pelerinilor să se îndrepte în mare tăcere spre gazdele lor, pentru a reveni a doua zi, mai curaj și suflet, mai pregătiți parcă, să ia parte la marea parasas ațunat.

Curtea mănăstirii era neîncălzită față de marea asistență. Adunați poate pentru prima oară hoteniți cu rădăuțenii, suceveni, cu cei din Cetatea Albă și câmpulungeni cu pelerinii din Bolgrad, așteptau cu înfrigurare desmețură parastasului început la orele 10 dimineața.

Soborul de preoți în frunte cu P. S. Sa Arhimandritul Volcinski, venerabil mănăstire, cu par. Ștubei, egumenul parohi Ieșean, cu par. Abageru, Novacov directorul mitropoliei dela Bolgrad, ș. a. oficiază înălțare, făcând ca miile de pelerini să înguncheze smeriți, ca lucrările să curgă feribți pe fețele celor cari se rugau pentru odihna sufletului străbunului domitor. Corul în răspunsurile sale pios redote, contribuie la răscălțarea sufletelor miilor de hații. Odată ruga terminată, în fața întregii suflări adunată în curtea mănăstirii, se rostesc cuvântări de adăncă simțire și de nobilă înaltă de către d-nii C. N. Irim, în numele Ateneului, Bodescu și un student basarabean în numele Basarabiei, C. Stamboliu în numele profesorilor ieșeni, Const. Cehan-Racovița, în numele celui mai răspândit ziar din Ardeal „Cultura Poporului”, Lt. Stoica în numele oștirii și un sătean din partea locului, în numele poporului ce menține trează iubirea de neam și țară.

S'a depus cu acest prilej, al 5-lea pelerinaj la mănăstirea Putna, o frumoasă coroană de bronz adusă special dela Iași, de către membrii Ateneului. Multă vreme vor păstra excursioniștii amintirea acestui demn moment și la căți nu vor povesti ci oare măreția celor văzute?

S'a vizitat muzeul cu toate doarele sale, dându-se explicații de către cuvioșia sa P. S. A. Volcinski, după care a avut loc la cererea sătenilor, a tresprezecea șezătoare, chiar în fața mănăstirii. A impresionat în deosebi Doina lui Eminescu, recitată de d. Profir.

Ultima șezătoare. În Suceava lui Ștefan

În după amiaza aceleiași zile de 6 Septembrie s'au vizitat, silăstria lui Daniil și fabricile din localitate, apoi conduși în afara de spiritul celor cari ne înălțaseră, dar și de toată suflarea ce ne-a îmbrățișat frățește, pornim în uralele mulțimei spre ultima etapă: mândra Suceava. Ohoșoala dispăruse la toți, ba și pioșia de 2 zile ne uitase așa că și mai plini de putere, debarcăm către seara în gara Burdujeni, de unde împreună cu o muzică militară și cu prețul județului, Cojocaru, primar Donisă și profesor Moraru, toți pe jos, frământam pământul șoselei ce ne duce la Suceava. Aci imediat după masă și carturile a avut loc a patruzisprezecea și ultima șezătoare. Ba încă, întâlnim figura marului savant dela Iași și bun prieten al Ateneului prof. universitar I. Simionescu, care și-a dat cu prisos contribuția, vorbind despre: „Conștiința națională.”

Succesul a fost pe deplin obținut și drept încoronare a unei strădării trimplată cu bine, a avut loc și un bal care a durat până la zia. Natural, a doua zi dimineața 7 Septembrie, s'au vizitat monumentele istorice mai de seamă. Astfel: biserică Mirăuților, ctitoria lui Petru Mușat, Sf. Dumitru a lui Petru Hareș și Sf. Gheorghe a lui Ștefan cel Tânăr, adăpostitoarea moaștelor Sf. Ioan cel Nou.

Pelerinii conduși apoi de același harnic profesor, d. Moraru au vizitat ruinele cetății lui Ștefan cel Mare, precum și muzeul istoric din localul liceului de fete.

Și la apoi masa, ultima împreună, după care despărându-ne de ospitalierii suceveni, luăm drumu Burdujenilor. Aci are loc despărțirea nespud de uciore de toți bucovinenii inclusiv, aici cari ne-au întovărășit în tot timpul excursiei și apoi cu trenul nostru, plecăm spre Iași.

La Ruginoaș: vizitarea mormântului lui Cuza-Vodă

La stația Ruginoaș s'a făcut o mică etapă, în care timp s'a vizitat palatul și biserică cu mormântul lui Vodă-Cuza, un nou și bun prilej mai ales pentru basarabeni, de a ingunchea și sărta din nou pământul ce adăpostește moaștele celui dintâi mare Domnitor al românilor.

Sosirea în Iași. Dufioasa despărțire și fotografia din gara Iași

În după amiaza aceleiași zile, trenul special sosește în gara Iași. Despărțirea a fost cum nu se poate mai călduroasă. Strângeri de mâini cordiale, îmbrățișări frățești cu basarabienii, urmate de fotografierea în grup cu comitetul, a fost ultima scenă duioasă, din tabloul celei mai sincere, înfrățiri. A mai adăoga ceva, ar fi să-mișcăroșii din mărița zilelor cu folos petrecute împreună. Totuși îmi fac ultima datorie, aceea de a exprima din partea Ateneului Tătărași din Iași, înalta recunoștință și viltă mulțumiri: d-lor generalii N. Petala, C. Anastasiu, N. Dumitrescu, C. Lecca, G. Cănculescu, precum și tuturor garizoanelor care au dat cel mai mare concurs; societății „Astra” sora noastră mai mare din Ardeal pe care o așteptăm bucu-

roși să ne întoarcă vizita la Iași; d-lor prefeți, primari, clerici, profesori, magistrați, doctori, avocați, studenți și întregii populații din Ardealului, Maramureș și Bucovina, căreia trimitem o frățească salutare și uraro de spor și succes pe ogorul culturii naționale; tuturor funcționarilor mari și mici dela C. F. R. cari ne-au ajutat ca întreaga călătorie să fie lipsită de cel mai mic accident; oceritorilor președinți și membri de onoare, cari cu spiritul lor constructiv au fost totdeauna îndrumătorii noștri în realizarea punctelor din programul nostru în ce privește solidaritatea prin cultură și morală.

Și acum când această nouă manifestare de înfrățire culturală a Iașului cultural și idealist s'a terminat cu un așa de frumos succes moral pentru nația întreagă chiar, nu pot de cât să rennoșc și prin scris omagiile ce se cuvin harnicului președinte C. N. Irim, secundat în mod sublim de valorosul profesor C. Stamboliu, precum și de întreg comitetul devotat unei cauze nobile.

Termin urând: crească și înflorească Ateneul popular Tătărași, Iași;

Trăiască mulți și fericiți ani conducătorii și membrii săi;

Mențună-se veșnic și indestructibilă solidaritatea ce-a fost încheată prin ultima excursiune.

avocat Cornelia Băcaș
Președintele Casu Națională "Vitorul" Vaslui

Conferință preotească

Duminecă, în 2 August, a fost o înălțătoare și sărbătorească zi pentru credincioșii din comuna Drighiu și cei din satele vecine. În aceea zi s'a ținut conferința preoților din districtul protopopesc al Valcăului sub președinția zelosului, și înțeleptului părinte-protopop S. Sa Alimpiu Costea din Cebeiu. Nouă preoți s'au întrunit aici. Dela cari numai învățătorii, îndemnuri bune și frumoase au putut străbate la minile oamenilor din Drighiu și satele învecinate, veniți la aceasta creștinească sărbătoare să vadă ceea ce se vor petrece acolo. Dimineața s'a oficiat sf. Liturghie afară într'un pavilion anume pregătit. A slujit sf. sa protopopul Alimpiu Costea împreună cu toți proții din tract. La sfârșitul sf. Liturghii s'a ținut o frumoasă și însușită predică „Despre foloasele rugăciunii” de către parohul din Halmoș, S. Sa Aurel Olteneu. După prindoc s'au slujit trei răstigniri, ridicate din ofertele benevole ale creștinilor din sat, una lângă sf. biserică, celelalte două la ambele capete ale satului.

Protopopul, Sf. Sa Alimpiu Costea, care este iubit de proții din tractul său pentru sincera și nefățarnă dragoste ce o arată față de ei și care trebuie să stăpânească pe slujitorii dela Altarul Domnului, a pofit pe preoți la ședința de după amiază. După ce prin cântarea „Împărăta cereș” proții cer ajutorul dumnezeesc S. Sa părintele protopop Costea ca președinte, a arătat prin o scurtă cuvântare menirea preoților și mijloacele, cari trebuie folosite la reorganizarea stării religioase-morale decăzute și a îndemnat ca fiecare preot să-și împlinescă cu dragoste chemarea sfântă ce o are; a declarat conferința deschisă. Apoi preotul Florian Găvrilașu din Săg a citit o scurtă dar cuprinzătoare vorbire „Ilespre credință.”

Fiecare preot în parte a făcut raport despre starea religioasă-morală-socială a credincioșilor din parohie. S'au hotărât lucrurile unde sunt și se ținea misiuni poporale. Se aleg doi verificatori pentru procesul verbal. A urmat închiderea ședinții, cântându-se cântarea de laudă și mulțumită „Cuvine-se cu ade-vărat.”

La ora 4 după amiază s'a dat masa de către preotul local din Drighiu în cinstea preoților întruniți.

Preotul Găvrilașu.

Sfințire de clopot la Ploești

Cu deosebită solemnitate s'a oficiat în zia de înălțarea Sf. Cruci, la Biserica Sf. Ioan, catedrala orașului Ploești, de către S. S. Patriarhul Miron, sfințirea unui clopot, donat acestei biserici de d-l Ioan N. Ionescu-Tisseanu.

La sfârșitul slujbei, Sanctitatea Sa a adus vlti mulțumiri d-lui Tisseanu și laudă mărețea faptă.

Acest clopot este lucrat artistic într'o mare fabrică din Padova (Italia) și costă mai bine de 500 mii de lei.

Încă din anii trecuți, un comitet de oameni mărinimoși în frunte cu d-l general Ioan Popescu, a luat inițiativa de a ridica în fața catedralei un turn-monument înalt de 60 m., în amintirea eroilor prahoveni.

Lucrarea s'a început, dar pentru un moment, din cauza lipsei de fonduri, mărețea operă rămâne numai începută.

Când se va termina acest monument clopotul donat de d. Tisseanu va fi așezat sus la 55 m.

Vrednică de laudă este această faptă și putem zice și noi:

„Doamne binecuvintează pe cei ce iubesc podoba casei Tale.”

Rădulescu-Cricov.

VIATA DIN BUCOVINA

REDACȚIE ȘI LA CERNĂUȚI

Din Cernăuți

În zia de 27 Septembrie, au fost convocați la o adunare foștii luptători, pentru a se constitui într'o secție a „Uniunii generale a foștilor luptători”, uniune ce-și are sediul central în București. După citirea statutelor și aprobarea lor de către cei prezenți s'a procedat la alegerea unui comitet, care s'a constituit precum urmează: președinte: d-l Ioan Bilețel, inspector de bancă; vicepreședinți: d. dr. Octavian Scalat, avocat și d-l Teodor Huțan, profesor; secretar general: d. Const. Sidorovici, institutor; casier: d. Gheorghe Lencu, funcționar; membri: d. Mihai Olariu, Longhiu Andronic și profesor Alex. Zavinovici și censored: d-nii Eudosciu Scalat, profesor și Sgârcea, profesor.

Inscriindu-și această Uniune feluri atât de înalte și frumoase pe steagul ei, dintre cari cel mai înalt este: consolidarea patriei, noi din parte-ne dorim noiei secții din Cernăuți spore la muncă și isbândă depună.

A. B.

La mormântul revizorului școlar Cazievici

La Cernăuți s'a stins din viață vrednicul revizor școlar, Cazievici. D-l Hiji, prefectul județului Văsăuții, a ținut la mormânt această cuvântare:

Intristată adunare, ținutul Ceremuşului a îndurat o lovitură grea prin moartea celui ce a fost revizorul școlar Cazievici.

Revizorul școlar Cazievici a depus o muncă rodnică pentru propășirea învățământului primar în județul Văsăuții.

Cu cuvântul cel bun și adese prin energia sa cunoscută a stabilit depună disciplina și ordine în școlile județului nostru, făcând apel la simțul de datorie ce trebuie să-l aibă un dascăl față de țară și neam.

Răposatul la sosirea sa în județ a găsit o situație grea, intrucat școlile se găseau în stadiu de romanizare și nu s'a liniștit până n'a ajuns la desăvârșita romanizare a lor.

Acesta nu a fost însă în deajuns ca să-i asigure glorie și recunoștința noastră.

El a știut să sădească în elementele tinere dragostea și respectul față de limba românească.

A fost un devotat coleg și un șef drept, ceace i-a asigurat dragostea întregului corp didactic.

În calitate de secretar al comitetului școlar județean, revizorul Cazievici, a desfășurat o activitate intensă, care a avut ca rezultat ca cu puținile mijloace modeste să inaugurăm clădirea mai multor școli în județ, unde era mai mare nevoie.

Dănsul nu s'a mulțumit însă numai cu activitatea pur școlară, ci, înțelegându-și misiunea sa într'un județ în parte înstrăinat a inițiat și sprijinit orice propagandă națională — românească, care a avut de scop trezirea elementelor răzeșesti la conștiința națională.

Societatea muzicală „Barbu Lăutarul” din Văsăuții al cărui membru activ a fost răposatul suferă o dureroasă pierdere.

Ca drept recunoștință societatea îl va numi ca membru emerit.

Par cel dus a știut să-și câștige o largă popularitate între săteni prin modul de a fi prezentor și de a le da întoalțoarea cuvântul cel bun.

Din Voineasa (jud. Valcea)

În zia de 15 August, a avut loc o serbară culturală foarte bine reușită. S'a jucat de către d. Popian prof. din R-Valcea piesa: „Mort fără lumânare.” Un concurs prețios la reușirea pieșei a fost dat de dd. Umeanu, învățătorii Mălaia; Budeanu, inv. Brezoiu; frații Joid din Seliste, Negoiescu-Voineasa, ș. a. După aceasta a urmat balul în sala Ligii culturale. Regina balului a fost aleasă, d-ra Joil din Seliste-Mălaia.

Succesul material satisfăcător, iar cel moral desăvârșit.

Între timp s'au cântat multe cântece naționale, române și italiene.

Colonia italiană dela soa. Teltrini-Tălmăciu-Balindru, a fost iarăși bine reprezentată și a petrecut într'o adevărată frățietate cu frații români din Voineasa.

De notat spre cinstea lor că mulți italieni sunt membri ai Ligii culturale secția Voineasa, și oricând dau concursul din toată inima.

Kiffa.

11 ani de Domnie a Maj. Sale Regelui

În toamna anului 1904, Scumpul nostru Rege Ferdinand I, s'a ureat pe tronul României.

Își începea Domnia într'o vreme de multă grijă pentru țară, căel izbucnise războiul european și România nu putea să privească rece la evenimentele istorice cari o chemau în vârtejul focului și al sabiei.

O răspundere grea apăsa pe fruntea noului Rege, o răspundere pe care prea puțin Domni au avut-o în eurgerea secolelor.

Dela hotare orizontale era din ce în ce mai însângerat. Ni trebuia un Rege înțelept și viteaz și Dumnezeu spre măntuirea Neamului ni l'a dat.

La solemnul jurământ M. S. Regele a grăit că: „Voi Domni ca bun român.”

Și așa a fost. N'a fost un mai mare patriot ca M. S. Regele și aceasta a dovedit-o după doi ani de domnie, când țara era la cea mai grea încercare: trebuia să-și aleagă lutre viață și moarte.

Namai o fire nevoșnică, un cunoscător adăne al poporului său putea să decidă de soarta unui Neam și să se încreadă în virtuțile norodului.

Și M. S. Regele își cunoștea prea bine poporul. Și întocmai ca și Ștefan-cel-Mare apărătorul creștinătății așa și M. S. Regele Ferdinand, trase spada și aduse la îndeplinire un vis de veacuri: unirea tuturor românilor sub același sceptru.

M. S. Regele fu birutorul celui mai crâncen război pe cari l'au avut românii vreodată.

M. S. Regele fu cel mai de aproape prieten al țărănimii noastre.

M. S. Regele i-a gădăuit pământ și s'a realizat această mare operă socială.

În sufletul poporului icoana M. S. Regelui va rămânea de-apurtări nemuritoare.

Căci în adevăr nemuritor El este.

Toată suflarea românească s'a înveselit, a ridicat rugăciuni către Cer, cu prilejul împlinirii a unsprezece ani de Domnie, în zia de 11 Octombrie anul acesta.

Mulți ani trăiască M. S. Regele și Familia Regală.

„CULTURA POPORULUI.”

Ce este activitatea extrașcolară?

Orașul Câmpina este un oraș industrial.

Acum vreo 30 de ani, locuiau în acest oraș vreo 4 mii de suflete. L'atunci nu existau aci decât două școli primare: una de băieți și alta de fete, cari aveau cel mult 300 de elevi și 6 institutori. Cu timpul, datorită însemnatelor exploatări petroliere și diferitelor fabrici și ateliere, o multime de lucrători necesari acestor industrii și diferiți negustori, s'au stabilit definitiv aici, unii chiar cumpărându-și terenuri și proprietăți, astfel că în prezent populația Câmpinei numără aproape 14 mii de locuitori, (deși puțin mai sunt familiile de câmpineni băștinași cari au mai rămas).

La un număr atât de mare de locuitori, trebuiau și școlile necesare, și acestea nu s'au putut înființa decât datorită câtorva intelectuali și oameni de inimă, din localitate, cari au priceput rostul acestor vremuri.

Astfel, astăzi avem 6 școli primare de băieți și de fete, două grădini de copii, un liceu cu 8 clase, pentru băieți, o școală secundară de fete, o școală profesională de fete, o școală de tesătorie și industrie casnică, o școală de meserii, o școală de maiștri soniori și rafiniori. Elevii cari urmează cursurile acestor școli, sunt în număr de peste 2500, cu vreo 70 de profesori, institutori și maiștri.

După cum am spus mai sus, o multime de lucrători erau ocupați în exploatarea petroliferă, ateliere și fabrici. Însă nu toți muncitorii aveau cunoștințe necesare pentru a putea corespunde lucrărilor cărora erau atribuiți. Lucrul practic l'au învățat dela străinii, cari erau în număr destul de mare la toate întreprinderile industriale, însă învățătura teoretică a acestor lucrări, oricât de elementară ar fi fost ea, era un ce absolut necesar atât lucrătorilor tineri și ucenicilor, cât și celor bătrâni.

Nici un lucrător, oricât de destoinic ar fi el, dacă este incult, nu poate să progreseze, ci se limitează la ceea ce a învățat dela meșterul său, nu are putință să creeze din proprie inițiativă, să aducă vreo-o modificare sau simplificare în bine lucrului, să conducă cu o minte mai ageră lucrările, dacă nu are pe lângă pregătirea de meșteșug și carte.

„Ai carte, ai parte”, zice proverbul românesc.

Singurul om care a înțeles lipsa aceasta, să oie parte personalului industriilor din Câmpina, a fost d-l Anastase Scripcă institutor în acest oraș. Acesta, împreună cu soția sa d-na Maria An. Scripcă, tot institutoare, a înființat în luna Septembrie 1907 „Școala industrială de ucenici și adulți”, cursuri serale care au funcționat neîntrerupt, — afară de anii războiului 1916—1919, — și funcționează și astăzi, cu secțiunile: primară, industrială și comercială.

Copii, adolescenții și bătrâni cari n'au învățat la timp sau n'au terminat cursurile primare, au urmat cursurile școlii primare de adulți și mulți dintre ei și-au luat certificate de absolvire și s'au înscris chiar în școli secundare. Putem cita cazuri: unul a ajuns ofițer, altul învățător, altul bachelareat, ș. a. Alții s'au înscris tot în cursurile serale ale secțiunilor industriale sau comercială, unde sunt înscrisi ucenicii dela fabrici și ateliere, băieții de prăvălii și toți aceia cari doresc să-și îmbogățesc mintea, cu noi cunoștințe.

E de notat că absolvenții cursurilor industriale, cari n'au făcut armata, au dreptul a-și face stagiul militar cu termen redus.

În aceste școli se predă, la secția industrială: limba română, aritmetica, geometria, istoria, geografia, tehnologia, desenul industrial, contabilitatea, chimia, fizica, cursul de specializare și de vice, noțiuni

de legislație și educație civică, higiena industrială ș. a.; la secția comercială: limba română, aritmetica comercială, geografia economică, productologia, contabilitatea și studiul comerțului, limba germană, caiografia, ș. a.

Cursurile sunt predate de ingineri, contabili, avocați, medici, profesori, institutori ș. a.

Prin această activitate culturală s'a făcut și o operă națională, căci mulți străini au fost, cu timpul, înlocuiți cu aceste elemente românești, cari pe lângă cunoștința perfectă a lucrului practic și-au însușit și cunoștințele teoretice.

Dar fiindcă spusesăm mai sus că toată această activitate se datorează inițiativei d-lui Anastase Scripcă, directorul școlii primare Nr. 1 de băieți, — unde se țin și cursurile susarătate, — precum și d-nei Maria A. Scripcă, mai putem adăoga că nu numai aceasta e fapta mărețea pentru care li se aduc, acestor apostoli, meritele laude de către toți aceia cari vizitează școala ce o păstorește, ci însăși școala primară, unde predau domniele-lor, este un adevărat sanctuar al culturii. De cum intri prin ușa principală, ochiul este plăcut impresionat de o adevărată galerie de tablouri istorice, portretele diferiților oameni politici, cari sunt sau vor fi trecuți în istoria neamului, portretele tuturor scriitorilor români precum și a artiștilor români mai de valoare; deasemenea, în marea sală de festivități a școlii, toți pereții sunt ornați cu diferite tablouri cari evocă glorioșul trecut al neamului nostru, fiecare clasă posedă tablouri intuitive, alese cu multă chibzuință și gust; o bibliotecă populară, înființată în 1906, și care cuprinde 4031 volume; în vestibul, într'un dulap orizontal cu geamuri, se află un mic muzeu industrial, unde sunt expuse

VIATA DIN BASARABIA

— REDACȚIE SI ÎN CHIȘINĂU —

Mișcarea școlară din județul Orhei

După cum s'a știu în Moldova de peste 1700 este nevoie de a se răspândi cât mai mult știința de carte în masele populului, care datorită vitregiei soarte a fost ținută în întuneric.

În județul Orhei, așezat pe malul Nistrului, din peste 50 mii de copii în vârstă de școală s'au bucurat de binefacerile școlii numai jumătate, deaceia anul acesta s'a luat măsura ca să se înființeze cât mai multe posturi în învățământul primar, să se închirieze localuri și procurare mobilier, pentru ca și restul de copii să poată câpăta primele cunoștinți, ce se predau în cursul primar.

Revizoratul școlar al județului Orhei ne comunică că anul acesta s'au înființat 32 de școli noi cu 95 de posturi, 273 posturi noi pe lângă școlile existente și 47 grădini cu 66 de posturi, ceea ce face în județul nostru avem în total 283 de școli cu 881 de posturi și 70 de grădini de copii.

S'au luat măsuri prin comitetele școlare de a se închiria numărul de săli necesare noilor posturi și a se procura mobilierul trebuincios, cerându-se și ajutorul comunității. Deocamdată se întâmpină oarecare greutăți, datorite anului secetos și lipsei de fonduri în bugetele comunității. Totuși s'a făcut un mare progres, găsindu-se multe localuri ce au fost închiriate.

Comitetele școlare, deși au putut pune fonduri pentru întreținerea școlilor, îndestulează într-o măsură oarecare nevoile lor. În ajutorul lor a venit comitetul școlar județean care din fondurile sale a reușit să participe pentru întreținerea școlilor din județ suma de 300 mii de lei, iar pentru grădinele de copii suma de 30 mii de lei. Toate aceste sume au și fost înaintate sub formă de bonuri de plată comitetelor școlare comunale rurale.

Pentru partea utilitară practică ce se are în vedere pe lângă școlile primare s'a înființat aproape una sută de ateliere, care odată cu începutul anului școlar au început să funcționeze în chip regulat. Comitetul școlar județean de asemenea, pe lângă stăruințele prevăzute în bugetul fiecărui comitet comunal, a mai venit în ajutor cu suma de 100 mii de lei, pentru înzestrarea acestor ateliere cu instrumente și materiale.

Punându-se în aplicare noua lege a învățământului în care se prevede cursul primar cu șapte clase, fiind în al doilea an de aplicare la mai toate școlile cu două, trei, patru și cinci posturi au luat ființă clasele a 5-a și a 6-a.

Datorită secetei care a băntuit prin partea locului, copiii de școală sunt prost îmbrăcați și de aceea în timpul friguroso frecvența copiilor va fi oarecum stănjănită. Revizoratul școlar a luat măsura în unire cu comitetele școlare și cu alte persoane de caritate să se vie în ajutorul celor lipsiți de mijloace. Pe lângă sumele prevăzute în acest scop în bugetele comitetelor, ministrul de instrucție a binevoit a acorda un ajutor de 12 mii de lei, pentru procurarea rechizitelor și cărților elevilor săraci.

De asemenea revizoratul ne îndrumă la cunoștința că s'au dat în drumuri în localitățile bătute de secetă, ca să ia ființă cantinele școlare, unde copiii să poată lua câte-o mică gustare. Aceasta ar fi un mijloc foarte bun pentru a atrage către mai mulți în jurul școlii, dar deocamdată lipsa de fonduri împiedică foarte mult. Ar fi foarte nimerit dacă ministrul instrucției ar veni în ajutor cu mici sume care ar servi ca ajutor cantinelor și un imbold pentru susținătorii acestor cantine.

Având în vedere că s'a făcut mare valvă în jurul legii învățământului privind obligativitatea, mai ales în Basarabia, revizoratul școlar a dat circulară tuturor directorilor școlilor primare din județ, ca înainte de a proceda la amendare pentru acei ce din neștiință sau rea voință nu-și trimit copiii la școală să fie chemați sfătuți, îndrumați atât de învățătorii, cât și de membrii comitetelor, pentru ca sătenii să-și dea copiii la școală cu dragoste și nu de frică. Prin această circulară se îndeamnă învățătorii ca să păsească în mijlocul mulțimii, să-i îndrumeze și să-i facă iubitori și sprâjnitori ai școlii.

Ca o încurajare, anul acesta s'au trimis din foarte multe sate pe cel mai bun elev, absolvent al patru clase primare fără concurs și bursei la școlile normale din vechiul regat. Măsura aceasta luată de minister este admirabilă pentru că în timpul acesta se vor forma elemente locale, care întorcându-se în satele lor, vor munci pentru luminarea celor din mijlocul cărora s'au ridicat.

Cu toată seceta care a băntuit, s'a desfășurat și o largă activitate în ce privește construirea de localuri noi de școli. În 17 sate s'au început în vara aceasta construcții noi cu câte una, două, trei și patru săli de clasă. Menționăm dintre acestea: localurile dela Națauți, Bulăești, Crughie, Pripiceni, Gurchi și Bravicea, toate cu câte patru săli de clasă și locuință pentru directori, adevărate clădiri monumentale. În restul de sate sunt localuri cu câte una și două săli de clasă. Zidăria este aproape termi-

nată și urmează ca în cel mai scurt timp să fie acoperite, rămânând ca lucrările de lenmărie să se facă în timpul iernii; iar restul de lucru să se termine la vara viitoare pentru ca odată cu începutul anului 1926-1927 să fie puse în funcțiune.

În afară de aceste localuri s'au mai construit în vara anului trecut încă 25 de localuri noi. Pe lângă concursul obțesed dat de sătenii nu a lipsit neprețuitul ajutor al ministerului instrucției care a contribuit cu sute de mii de lei pentru terminarea operii începute.

În general, se observă o vie activitate în organizarea școlilor primare în județul Orhei, care este bine îndrumată de d. revizor școlar G. Timircan.

Cesar Stoika, avocat.

O mare sărbătorire populară-religioasă

Aducerea în Chișinău a sfintei icoane făcătoare de minuni, numită „Icoana Maicii Domnului dela Hârbovet”.

În ziua de 30 Septembrie, anul acesta, a fost adusă în orașul Chișinău Sfânta Icoană făcătoare de minuni a Maicii Domnului „dela Hârbovet”, icoană care în timpul verei șase luni este purtată în procesiune religioasă, prin toate târgurile și satele basarabene, iar în toți anii, toamna, este adusă pentru timpul iernii ca să steie în slănta bisericii mitropolitane.

Aducerea acestei sfinte icoane în Chișinău se face cu o pompă și cu un fast neobișnuit. În acea zi toată populațiunea creștină ortodoxă e în fierbere și iese cu mic cu mare, de parte la 2-3 kilometri, afară de bariera orașului, intru întâmpinare. Această icoană este considerată de popor ca ocreditoare a Basarabiei de boli, de molime și de tot răul. Aceste sfinte icoane i-se atribuie de popor că a izbăvit Basarabia de război și de bolevici.

În dimineața zilei de 30 Septembrie, o mulțime de lume se îndreptă spre bariera orașului ca să iasă intru întâmpinarea sfintei icoane; bătrâni, femei, copii, îmbrăcați în haine de sărbătoare, lume din popor și din societatea de mijloc și ultiă a Chișinăului, au lăsat cu toții ocupațiile zilnice și în valuri se îndreptau spre bariera hâncostilor.

Toate trupele garnizoanei în tinuta de paradă erau înșiruite pe amândouă trotuarele dela Biserica Soborului și până la marginea orașului.

La ora zece, se pornește dela Sobor un mare și strălucit cortegiu, având în frunte pe Arhiepiscopul Dionisie, vicarul arhiepiscopiei și pe Sf. Sa Ieonomul Mitrofor Constantin Popovici, directorul Seminarului teologic, încurajați de toți preoții membri ai consistoriului, îmbrăcați în vestiminte prețioase, urmați de tot clerul din Chișinău la vre-o 40 de preoți și diaconi.

Au luat parte toți ofițerii garnizoanei, d-nii generali și înalții comandanți și toate autoritățile.

Cortegiul a pornit în sunetul clopotelor tuturor bisericilor din oraș, în cântările corului mitropolitan, de sub conducerea preotului Berezyovskii, compozitor de muzică bisericască, pictor și scriitor.

Era o zi frumoasă și o privește marea de înaltare sufletească, religioasă și națională.

Ajunși la barieră, ne-a întâmpinat un ait cortegiu, având în frunte un numeros cler, aducând Sfânta Icoană, care a fost întâmpinată de I. P. S. Sa Arhiepiscopul Gurie al Chișinăului și al Hotinului și P. S. Arhiepiscopul Dionisie, care au primit sfânta icoană și au purtat-o pe mâini, aducând-o la hotarul orașului, au incredințat-o d-lor generali Rudeanu, comandantul Corpului de armată și general Tomescu comandantul diviziei a 15-a. cari au luat sfânta icoană în primire, în cântările clerului, sunetul muzicilor „spre rugăciune” și intonațiile corurilor.

Sfânta icoană a fost purtată până în oraș, cale de vre-o 2 kilometri, de acești d-nii generali, clerici și înalții demnitari.

În curtea mare din fața bisericii Soborului a săvârșit o înălțătoare slujbă dumnezeiască, ingenuchind arhiepiscopul, clerul, armata și poporul.

În urmă icoana a fost condusă și așezată tot cu același ceremonial, în biserica mitropolitană.

A doua zi, 1 Octombrie, s'a sărbătorit hramul bisericii mitropolitane „Acoperământul Maicii Domnului”, făcându-se o slujbă foarte înălțătoare.

După terminarea slujbei, s'a dat o masă la arhiepiscopie.

Și cu aceasta s'a sfârșit două zile de înălțare sufletească și de înfrățire a creștinătății românești din orașul Chișinău.

Cu această ocaziune am putut constata, cum că clerul basarabean, în frunte cu I. P. Sf. Sa Arhiepiscopul Gurie, care la înălțimea apostolatului ce îndeplinesc și merită toată încrederea, cinstirea și sprâjnul tuturor românilor.

Const. Gh. Cucu

Cooperatiia și Expoziția din Chișinău

Unul din pavilionele de atrage atenția vizitatorilor Expoziției din Chișinău este cel al Cooperatiiei centrale Cooperativilor, care prezintă sinteza întregii mișcări cooperatiste din țară, cu ajutorul unităților cooperative, a știut să dea pavilionului său aspectul cel mai pitoresc.

Diferitele obiecte lucrate la unitățile cooperative atrag atențiunea vizitatorilor. Aci oricine poate vedea ce poate face țărănul român ce cooperat, în toate ramurile de activitate: producție forestieră, minieră, tâmplărie, apicultură, pomicultură, viticultură, carierii de piatră, curărire, articole de călătorie și a. Cooperativa „Tazlăul” și „Gurghiu” și-au trimis panopliile din cari se poate vedea ce se pot executa în fabricile acestor cooperative forestiere. Cooperativa „Harnașamentul” cu hamurile și celelalte obiecte a stârnit admirația tuturor vizitatorilor, iar articolele cooperative „Voiajorul” au făcut pe străinii să se rețină mai mult timp în fața lor.

Mobilierul lucrat cu multă artă românească de cooperativa „A. V. Gădei” din București și covoarele împreună cu diferitele țesături lucrate de cooperativa „Travatul” din Nămăștei-Muscel, atrag luarea aminte vizitatorilor.

Întreaga mișcare cooperatistă din țară și-a trimis tot ce are mai ales spre a fi expuse în acel pavilion. Reușita amenajării aceluși pavilion se datorește, după cum am spus în primul rând, unităților cooperative, cari și-au trimis obiectele și în al doilea șeful serviciului cooperatiiei din Chișinău, d-l N. Teodorescu, ajutor de personalul interior și exterior al aceluși serviciu.

Prin pavilionul dela Expoziția din Chișinău s'a dovedit că mișcarea cooperatistă este o mare putere în viața economică a țării noastre.

J. N. Delacardar.

Asociațiunea „Astra”

În seara de 8 Octombrie, s'a ținut în Sibiu, la sediul „Astrei”, o sesiune a comitetului central, prezidată de însuși d. președintele V. Goldis. Functul principal al sesiunii a fost darea de seamă a d-lui președinte despre vizitarea capitalei a 14 județe din Transilvania, pentru organizarea cât mai intensă a propagandei culturale. (Orășele au fost: Timișoara, Lugoj, Alba-Iulia, Deva, Arad, Oradea-Mare, Cluj, Turda, Târgu Mureș, Miercurea-Giucului, Sf. Gheorghe, Brașov, Făgăraș).

Președintele a fost primit reprezentantul „Astrei” cu mare bucurie și președintele reprezentanții județului și ai orașelor l-au promisi cel mai mare sprîjn. Conferințele (înute de d. președinte au fost ascultate de un numeros public. În urma intervențiilor e pe cale „Astra” de a avea în fiecare capitală de județ câte un local propriu și câte un secretar, retribuit, care să îngrijească de intensificarea propagandei în județ, d-l președinte va întreprinde zilele viitoare alte vizite, în alte 8 capitale de județ din Ardeal, cu același scop.

Tot în sesiunea din 8 Octombrie s'a luat cu bucurie la cunoștință înființarea unui nou despărțământ: Pănciu, al „Astrei”, pentru întreg județul Putna. S'au format cercurile culturale Pănciu și Crucea de Jos, cu cătunele Dumbrava și Satu-nou.

„Astra” a primit cu bucurie ideea plasării pentru studii în Ardeal a unor tineri și tinere transilvieni. Au și sosit trei fetițe și patru tineri, cari au fost plasați parte la internatul din Sibiu al „Astrei” (fetele), parte la școala din Orlat (elevii țițuji pe speșele „Albinei”).

La serbările în legătură cu deservirea bustului poetului național Mihail Eminescu în Săn-Nicolaul mare, serbări cari au avut loc Duminecă în 11 Octombrie, de sub patronajul Academiei Române, a Ministrului cultelor, a Soc. Scriitorilor, a Fundației Principele Carol și al „Astrei”, a vorbit în numele acestei instituții d-l prof. univ. G. Bogdan-Duică, președintele secției literare-filologice, ca delegat.

Pentru cititorii noștri

ARTICOLELE cari le primim la redacție, le publicăm în rând; de aceea rugăm persoanele cari ni-le trimit să aibă răbdare până ce le văd la tipar.

Prietenii ne vor trimite adresa lor iar redacția noastră le va răspunde ce au de făcut.

RUGĂM pe toți prietenii noștri: preții și învățătorii, ca de câte ori au conferințe ale cercurilor culturale, adunări, șezători, etc., să ne comunice din vreme pentru a li-se trimite numere din „Cultura Poporului”, pentru a fi împărțite gratuit, ca propagandă.

ÎN toate orașele, târgurile și comunele rurale din țară, vrem să avem prietenii. Acești prietenii grupai în jurul mișcării noastre culturale, vor trebui să ne scrie în toae: țapte bune, mișcarea culturală, economică, industrială din localitatea în care trăesc. Știri de asemenea natură în cât să intereseze intelectualii orașelor, muncitorii de prin ateliere și lumea dela sate.

Știrile Săptămânii

PRECUM omul nu poate să trăiască fără hrană, așa și omul nu poate să trăiască fără hrana sufletească a cărții. Simte nevoia să citească o foie bună, prietin și sfătuitor în calea vieții. „Cultura Poporului” prin scrisul ei a dovedit că e o foie folositoare, de aceea căutați să nu lipseați din casa nici unei familii. Și pluga și țărnoșul și muncitorul și școlarul, vor avea de învățat din ea multe cunoștinți folositoare. Cine nu se îndură să aibă „Cultura Poporului”, înamună că nu știe a deosebi binele de rău. Oamenii de bine, cu orice prilej, la întruniri ș. a. răspândiți „Cultura Poporului”.

PREA SF. SA Arhiepiscopul Gheron-tie Silistreanu, Vicarul sf. Episcopiei a Constanței, a fost însărcinat cu girarea afacerilor epariale până la alegerea unui titular.

ÎN ZIUA de 8 Noembrie, va avea loc în București investirea Patriarhului Miron Cristea. Vor lua parte delegați ai Sinoadelor ortodoxe din lumea întreagă.

REDACTORUL nostru Dr. Od. Apostol, e trimisul nostru special la Roma, la serbările fascistele din 28-31 Octombrie și 4 Noembrie, zina Victoriei italiene la Vittorio Veneto.

Cititorii noștri vor fi înștiințați în carenți cu toate evenimentele din Italia, din acest timp.

PRIN FAPTUL că foaia a dat o deosebită însemnătate călătoriei Ate-neului Popular din Tatarasi prin Maramureș și Bucovina, scridu-se pe larg impresiile din această excursie, de aceea am fost nevoiți să apărăm două numere deodată.

D-L CONST. Humureanu, redactorul foaiei noastre, a plecat în Ardeal.

Du-a ca scrie despre însemnătatea dezvoltării noastre culturale, economice, industriale, prin localitățile pe unde a trecut.

AȘUNĂM cu plăcere colaborarea d-lui comandor Const. Buholțor, care va scrie despre știința Alării și a vieții marine. Articolele de-sale vor fi de o deosebită însemnătate pentru cititorii noștri.

ÎNVAȚĂTORUL Gheorghe Căntana, din Valeadeni, foliorist de seamă, care timp 40 ani a muncit adunând produsul sufletelor românești din Banat, a împlinit 60 ani de viață cinstită și modestă. Urm și noi acestui harnic muncitor, care își serbează atâta ani de muncă, mulți ani de viață înalță.

COLONIA macedo-română din București a fost înștiințată din Erebea (Pind-Grecia) ca fruntașul român Mihail Teguljani a fost arestat și trimis în exil la insula Mio, fără a fi judecat.

Cerurile macedo-române sunt nemulțumite de acest nou gest neprietenesc din partea autorităților grecești și roaga guvernul român să ia măsurile necesare pentru eliberarea acestui fruntaș, care n'are altă vina decât aceea de a fi fost credincios originii sale.

LOCUITORII comunei Vaca, de pe valea Crișului Alb (Ardeal), au luat inițiativa ridicării unui monument marinarului Crșan, fost tovarăș de luptă și sulerami ai martirilor Horia și Cloșca.

ALEGERILE comunale vor avea loc la 1 Ianuarie 1926.

ÎN ziua de 11 Octombrie, la Săn-Nicolaul Mare (Banat) au avut loc serbările deservirii monumentului ridicat în amintirea poetului M. Eminescu.

VECHILUL Regat are 2768 comune; 2691 rurale și 77 urbane. Transilvania are 4122 comune; 4082 rurale și 40 urbane. Basarabia are 1751 comune; 1737 rurale și 14 urbane. Bucovina are 336 comune; 323 rurale și 13 urbane. Populația a crescut dela 15,900,000 locuitori în 1919, la 16,736,282 în 1923. După datele sosite în ultimul timp, populația este azi 17 milioane și jumătate. Ea se repartizează astfel: În vechiul regat 7,897,311, circa 57 locuitori pe km. pătrat. Transilvania 5,437,966, circa 54 locuitori pe km. pătrat. Basarabia 2,956,934, circa 66 pe km. pătrat. Bucovina 811,721, circa 78 pe km. pătrat.

ÎN ZIUA de 1 Octombrie, la Turnu-Măgurele, s'a deschis o școală superioară de comerț.

RESCĂTORII de albine din Polonia, au adunat din munca lor peste 7 milioane de kilograme de miere și la vre-o 500.000 de kilograme de ceară. Și aceasta numai intr-un singur an. Gândiți-vă numai cât au câștigat crescătorii de albine de pe urma vânzării mierei și a cierei.

ÎN AMERICA, un număr din foae se vinde cu 10 cenți.

ANUNȚURI gratuite! Ca să fim folos anunșilor noștri, — cu condiția însă să nu fie nici negustorii, nici comercianții — primim spre publicare fără bani, anunșii de vânzări și cumpărări, ori de altă natură.

DE ARENDAT 10 hectare pământ arabil din cari 2 hectare bun pentru grădina de zarzavat; depărtare 3 km. de orașul Bărlad, pe șoseaua națională Tecuci.

Doritorii se vor adresa în scris.

Gh. Alexandru Str. N. Iorga 8. Cluj

D-L PROFESOR Dr. Tabacaru, împreună cu mulți intelectuali și scriitori de seamă din Bacău, va scoate o „Gazetă culturală-populară” pentru săteni și țărgovești. Scrișă în limba sătenilor și pe înțelesul lor, ea va avea succese uimitoare, fiindcă o astfel de revistă populară se simte de mult în orașul și județul Bacău. Gazeta va apare în Octombrie.

ÎN ZIUA de 25 Iulie a. c. s'a înființat la Brănești (jud. Ilfov) cu aprobarea Casei Pădurilor o societate a brigadierilor silvici (absolvenți ai unei școli). S'a constatat cu surprindere că mai târziu s'a încercat a se amesteca brigadierii (adevărații de carieră) cu cei fără școală, ba chiar și cu pădurarii.

Societatea declară că nu are nici un amestec și respinge orice participare la înghimbarea dela Lipova (Arad).

Sediul societății noastre este la Brănești (Ilfov).

RUGĂM pe abonații noștri din America, dacă nu primesc foaia regulat să facă cunoscut administrației noastre, pentru ca să li-se trimită foile lipsă. Dela noi să expediază în bună regulă.

ÎN 1910 pământul era locuit de 1600 milioane de oameni. În 1924 întreaga omenire era de 1894 milioane oameni. Creșterea cea mai mare a fost în America (26 la sută); iar cea mai mică în Europa (3 la sută).

UN arbore spurcitor a fost adus acum câțva timp la Paris. Franzele acestui arbore sunt curbate foarte curioși, și sunt și găurite. Când adie un vânt slab, se aude în jurul acestui arbore, un murmur melodios și dulce, iar dacă vântul este puternic, atunci arboarele fluieră ca o sirena.

DAUNĂZII, un buternic foc a izbucnit la casa lui Gh. Lăpușan din comuna Canilmarer jud. Cluj. Casa a ars toată. În o oadaie se aflau doi copii cari au ars și ei. Mama copiilor văzând aceasta a fost cuprinsă de un acces de paralizie. Tatăl a încercat să se sinucidă. Cauza a fost că părinții lipsind de acasă, copiii s'au jucat cu focul. Nu lăsați niciodată copiii singuri în casa.

REGELE automobilului, americanul Ford, va pune în circulație un nou soi de automobil, al cărui preț e fixat la 33 dolari (6.000 lei). În automobil începe numai o singură persoană. Greutatea întregii construcții e de 35 kgr.

DIN cauza că serviciul poștal însă mult de dorit și se pierd zăre, rugăm pe abonații noștri, atunci când li-se rătăcesc numerile trimise, să înștiințeze administrația foaiei, ca să li-se trimită din nou.

SĂTENII din mai multe comune ale județului Vaslui au avut să suferă mari pagube pe urma lupilor. Haite de lupi au început să pătrundă chiar și prin sate. Societățile de vânători au pornit goană împotriva neașteptătorilor oaspeți. Se spune că ivirea lupilor ar fi un semn de iarnă lungă.

PENTRU cititorii noștri, „Cultura Poporului” se gândește în fiecare clipă, cu să fie mai folositoare cititorilor ei, și pentru că foaia e răspândită destul de mult în America, de aceea se pune la îndemână acele cari au neamuri peste Ocean, și dacă vor să-l întrebe ceva sau să aibă știri despre el, — într-un cuvânt tot ce i-ar interesa — vor trimite însemnările lor la „Cultura Poporului” unde vor fi publicate.

Aceșta lucru și pentru românii din America, dacă doresc să aibă știri de la rudele de acasă din România, să ne trimeată răvașe și ele vor fi publicate în foaie.

Tipărirea se va face fără bani.

CINE în America știe soarta ființei lui nouit (Petre) Peyt Ureche, care a locuit mai înainte în Detroit U. S. A. Russell St. No. 1133. De patru ani nu avem nici o știre dela dânsul. Răspunsul binevoit al adresa lui: Ignat Ureche agricultor în comuna Balaceana, județul Suceava, România.

DACĂ se mai găsește la adresa Mr. Brunstein, Jewelri Shop, 307 și jum. commerce St. Sau Antonio, Texasas, U. S. A. America cunnațul și fiul nostru Nanu Pierre, dela care din anul 1924, luna Iunie nu am primit nimic nici măcar un cuvânt, de mai trăește, cu ce se ocupa, și dacă se mai găsește la aceea adresă, unde îl puteam găsi, deoarece mult dorim de el. Capitán T. Gheorghiu Str. Traian No. 146 și Ihe Nenu Tg. Bujor-Covurului, Galați.

Redacțiile noastre din țară

În București: Calea Șerban Vodă No. 42. Redactori d-nii Traian Gh. Stoescu, Pavel Macedonski, Crădim, I. Nedeliescu și Naum-Delavardar; reporteri culturali: d-nii Daniel St. Constantinescu, N. Buia și R. S. Nicolescu-Mislea.

În Chișinău pentru toată Moldova de peste Prut: redacția este condusă de d-nii general Rudeanu, comandant armatei din Basarabia, Șt. Ciobanu și Paul Gorie, membri ai Academiei Române.

În Cernăuți pentru Bucovina: str. Caragiale No. 11. Redactor d-l Eudoxiu Scalat, profesor; reporteri culturali d-nii Galan Teoctist, V. Cojocariu, D. Stăniloae și T. Cristurean, studenți.

În Iași pentru toată Moldova: Ateneul Popular Tatarasi. Redactor d-l C. N. Ifrim, președintele Ateneului și inspector general al Fundației „Principele Carol”, cu contribuția scrisului strălucit al d-lor I. Simionescu, profesor universitar și membru al Academiei române, precum și M. Sadoveanu, cel mai puternic prozator al vremurilor noastre și membru al Academiei Române.

S'a deschis

Noua Farmacie românească

Dr. Dimitrie A. Olaru

CLUJ

Strada Regina Maria No. 9.

Se fac analize medicale.

Restaurantul și Bufetul

CENTRAL

complect restaurant s'a deschis din nou și stă la dispoziția onorabilului public.

Bugetul sprîjnul publicului românesc.

Cu toată stima

Iuliu și Bela Szilagy

41, 96-1

R-A-G-L-A-N

costume pentru domni și băeți au sosit la firma

M. NEUMANN

CLUJ

Piața Unirii Nr. 14

Telefon: Nr. 4-31

No. 30 14-1

Am onoare a face cunoscut că am luat frizeria lui

Teodor Târziu

din Calea Victoriei colț Piața Unirii.

Voi servi onor public cu cea mai desăvârșită punctualitate. — Roy sprîjnul onor publicului românesc.

Cu stima

Paul Takár, barbier.

42-2-1

Este o necesitate să fi totdeauna foarte bine ras, dupăcum să cere să ai și un guler curat.

Dacă-ți cumperi un aparat de ras

UNICUM

cu 10 lame fine „UNICUM”, care se pot cumpăra dela 100 lei în sus, nu te costă barberitul mai mult de 3 lei și nici nu durează mai mult de 10 minute. Mare asortiment în tofelul de aparate de ras și lame la firma

Fiul lui MATIAS KUN

Cluj, Calea Victoriei 2

No. 44 13-1

Mă mut pe Calea Regele Ferdinand No. 6

INCĂ CÂTEVA ZILE PÂNĂ LA MUTARE

Prețuri la tacâmuri grele din alpaca:

Furculiță 45	Lingură de scos laptele 40 L
Linguriță 45	Furculiță de desert 40 L
Cuțit 75	Cuțit de desert 65 L
Linguriță de cafea 25	Lingură de scos supă 200 L

Serviciu de masă veritabil 74 pt. 12 persoane buc. 3280 L

Serviciu de ceai și cafea pt. 12 pers. veritabil, la 760 Lei

Serviciu de păhare și slefuite pentru 6 persoane, păhare de apă, vin, vin de desert și lichour 345 Lei

Părechea de cești colorate din Karlsbad 25 Lei

FISCHER

CLUJ

INCĂ CÂTEVA ZILE PÂNĂ LA MUTARE

Numai

4

săptămânii

MARE ASORTIMENT ÎN MĂRFURI TRICOTATE

MARE ASORTIMENT ÎN MĂRF

Banca Națională a României

Prospect de Emisiune

pentru 109.000 acțiuni nominative sau 54.500.000 lei valoare nominală, a căror subscriere se va face dela 15 Octombrie până la 15 Noiembrie 1925.

Banca Națională a României, prin legea din 19 Iunie 1925, publicată în „Monitorul Oficial” nr. 134 din 21 Iunie 1925, și prin statutele sale, aprobate de Adunarea Generală Extraordinară din 27 Septembrie 1925, a fost autorizată să sporească capitalul social dela 12.000.000 lei, cât se află vărsat, la 100.000.000 lei, împărțit în 200.000 acțiuni de câte 500 lei, valoare nominală, fiecare, din care 67.000 acțiuni revenind Statului și 24.000 acțiuni aflate în posesiunea actualilor acționari, iar restul de 109.000 acțiuni se va subscrie în modul următor:

1) Se cheamă actualii acționari a completa vechiul capital de 30.000.000 lei prin exercitarea dreptului de opțiune asupra restului de 36.000 acțiuni, atribuindu-li-se câte 3 acțiuni noi pentru 2 vechi, acțiunea nepereche primind numai una nouă.

Domnii acționari cari voesc a exercita dreptul lor de opțiune sunt obligați să adreseze Administrației Centrale a Băncii Naționale a României, sau Sucursalelor și Agențiilor sale, în intervalul dela 15 Octombrie până la 15 Noiembrie 1925, o declarațiune în scris, arătând numărul acțiunilor vechi ce posedă și numărul acțiunilor noi ce voesc a subscrie.

Odată cu declarațiunea, domnii acționari vor depune la Bancă acțiunile vechi ce posedă, sau certificatele nominative ce le reprezintă, sau în fine certificatele instituțiilor cari le-au evacuat în Rusia. După trecerea datei de mai sus nici o declarațiune de opțiune nu va mai fi primită. Acțiunile rămase necerute vor fi date în subscriere publică.

Această opțiune se va face pe cursul nominal de 500 lei de acțiune plătit integral la subscriere.

Actualii acționari, depunând această sumă, vor primi o chitanță de vărsare până la controlul subscrierii, conform legii și statutelor, după care li se va libera titlul definitiv al acțiunilor nominative.

2) Se face apel la public a subscrie restul din 36.000 acțiuni, asupra cărora vechii acționari nu vor fi exercitate dreptul lor de opțiune, precum și un număr de 73.000 acțiuni, în următoarele condițiuni:

a) Subscriitorul să fie cetățean român sau societate care îndeplinește condițiunile prevăzute de art. 11 și 18 din Legea de comercializare a bunurilor Statului.

b) Să depună de fiecare acțiune subscrișă câte 5.500 lei, plătitii astfel:

Lei 2.000 la subscriere, Lei 1.500 până la 15 Mai 1926 și Lei 2.000 până la 15 Noiembrie 1926.

Vărsămintele parțiale sau totale se pot face și anticipat. Din această sumă de 5.500 lei se va trece la capitalul social 500 lei de acțiune, iar restul se va împărți între fondul de rezervă și fondul de acoperire al emisiunii, în proporția indicată de lege.

Vărsămintele acțiunilor noi subscrișe, vor purta o dobândă de

15 la sută pe an, din momentul subscrierii până la 1 Ianuarie 1926.

Pentru vărsămintele nepătate la termen subscriitorii vor fi supuși rigorilor prevăzute de art. 9 din statute și de art. 168 și 170 din codul comercial.

Atât acționarii cari vor exercita dreptul de opțiune, cât și noii subscriitorii, pe lângă plata vărsămintelor arătate mai sus, vor depune și câte 30 lei de fiecare acțiune, pentru cheltuielile de emisiune.

3) Pentru acțiunile subscrișe de noii acționari, se vor libera, contra chitanței constatând depunerea primului vărsământ, titluri provizorii pe baza cărora se vor face vărsămintele ulterioare. După achitarea celui de al treilea vărsământ, se vor libera titlurile definitive.

Se va anunța, prin publicațiuni, preschimbarea chitanțelor contra titlurilor provizorii sau definitive. Titlurile provizorii sunt transmissibile conform art. 11 și 13 din statute și 168 din codul comercial.

Toate acțiunile sunt nominative. Ele nu vor putea fi posedate decât de cetățenii români, sau de societăți cari îndeplinesc condițiunile înscrise în art. 11 și 18 din legea de comercializare a bunurilor Statului, publicată în „Monitorul Oficial” nr. 121 din 7 Iunie 1924.

Posesorii actuali de acțiuni la purtători, dacă nu vor cere preschimbarea lor în nominative sau nu le vor fi prezentat pentru opțiune, vor putea păstra acțiunile până la 31 Decembrie 1930, când toate acțiunile vechi la purtător vor trebui să fie schimbate în acțiuni nominative.

Actualii acționari cari îndeplinesc condițiunile de mai sus, vor putea lua parte și la subscrierea noilor acțiuni, ca și noii subscriitorii.

Cei cari nu îndeplinesc aceste condițiuni, vor putea să-și exercite numai opțiunea acordată de lege, însă nu vor putea subscrie la sporul de emisiune peste vechiul capital de 30.000.000 lei și nici nu vor mai putea lua parte la Adunările Generale ale acționarilor Băncii, după 31 Decembrie 1930.

Nu mai acțiunile integral plătite dau dreptul la participare la Adunările Generale. Cele cu vărsămintele neacomplet achitate dau dreptul numai la un dividend proporțional cu suma și timpul dela depunerea vărsămintelor până la închiderea exercițiului.

4) Subscrierile, atât pentru exercitarea opțiunii, cât și pentru noile acțiuni, se vor primi la Administrațiunea Centrală a Băncii și la Sucursalele și Agențiile sale, iar în capitalele de județ, unde Banca nu are Sedii, la Administrațiunile Financiare.

Gișetele de subscriere se vor deschide la 15 Octombrie 1925 și vor rămâne deschise până în seara zilei de 15 Noiembrie 1925.

Repartițiunea acțiunilor se va face de Comisiunea instituită de lege, compusă din primul președinte al Curții de Casație, Guvernatorul Băncii Naționale a României, și Comisarul Guvernului pe lângă Banca Națională.

Ingrășăminte chimice

În țara noastră, în care agricultura este ocupația celor mai mulți dintre locuitorii ei, chestia ingrășămintelor chimice, pentru pământurile saracate de prea multă întrecuțare, are o deosebită însemnătate.

La conferința internațională de chimie, care a avut loc anul acesta, în luna Iunie, s'a dat o mare importanță acestei chestiuni, d-l prof. Matignon, din Franța, arătând că ținerea traiului depinde de mărirea producției grâului prin efectul acestor ingrășăminte.

D-l prof. Zaharia a căutat să iamburească lipsa întrebării de ingrășăminte chimice la noi, spunând că solul țării noastre e bogat în pământ cernozom (negru).

Au însă toate regiunile țării sunt bogate în astfel de pământ, ci sunt unele care au o deosebită nevoie de asemenea ingrășăminte.

De aci nevoia de aie ave produse chiar la noi în țară și pe un preț cât mai puțin.

Un astfel de ingrășământ chimic, natural, de natură minerală, a fost extras de pe moșia Balaona de jos (Piteșteanca), com. Coliba, jud. Ialomița, proprietatea d-nei Paulina N. Bratzu.

Acest ingrășământ se infățișează sub forma unui pământ alb, văros, și formează al doilea strat, pe o adâncime de 1 și jum. metru. Experiențele făcute cu acest ingrășământ au dat rezultate foarte bune, putând fi întrebunțat cu mult folos la pământurile sarace.

Într-adevăr acest ingrășământ are următoarele avantaje: 1) Sporește foarte mult rodnicia pământului; 2) sporește de asemenea calitatea și cantitatea grânelor, boabele dezvoltându-se mai mult decât la celelalte grâne; 3) efectele lui se arată chiar după întâia întrebunțare.

Acest ingrășământ mineral natural conține într-o cantitate însemnată acidul fosforic, elementul cel mai necesar pentru creșterea și dezvoltarea plantei.

De asemenea mai conține și azotat natural, fier, etc., după cum se poate vedea din analiza de mai jos făcută de d-l dr. chimist N. D. Costeanu, dr. în chimie dela Universitatea din Paris, și profesor la Universitatea din Cernăuți.

Iată această analiză:

Nisip (Si O) 60,15% Oxizi de fier și alumina (Fe O și Al O) 24,70% Calce (Ca O) 12,07% Magnezie (Mg O) 2,15% Acid fosforic (Ph. O) 0,20%

D-l prof. Costeanu se exprimă astfel despre valoarea acestui ingrășământ: „Concluziile noastre, deduse din analizele chimice au fost însă perfect verificate de experiența practică. Cultivatorii cari l-au întrebunțat odată, l-au cerut din nou, ceace probează valoarea cu ingrășământ agricol a acestui pământ”.

De asemenea d-l dr. G. Pandelescu, profesor la Școala Politehnică, făcând în luna Mai, a. c., analiza acestui pământ la laboratorul de chimie cantitativă al Școlii Politehnice, se exprimă astfel despre acest ingrășământ: „În acest ingrășământ bogat în azotat natural, au fost determinați superfosfați, după metoda König, și am găsit oxidul fosforic, socotit ca fosfat tetraacid de calciu (P O Ca H): 0,20%. Această acid socotit ca fosfat tricalcic (P O Ca), ar veni la 0,26%.”

După metoda oficială a lui Konig, un pământ socotit ca pământ bun de ingrășământ, trebuie să conțină 0,20—0,25% fosfat tricalcic (P O Ca). Cum acest pământ conține mult acid fosforic, socotit ca fosfat tricalcic și anume 0,26% rezultă că este un pământ foarte bun ca ingrășământ.”

De altfel întrebunțarea lui nu necesită cantități mari de acest ingrășământ. De pildă, pentru a avea o producție de 40 v. grâu, sau 50 v. de porumb sau 30 v. de furage, e nevoie numai de un vagon de acest ingrășământ natural.

De altfel acest ingrășământ poate fi întrebunțat și la cultura viilor, zarzavaturilor, pomilor fructiferi etc. fiind nevoie numai de un kgr. de astfel de ingrășământ la două tulpine de vițe, sau la doi pomi fructiferi, la un metru pătrat de zarzavat, sau la un metru pătrat de căpșuni.

De altfel, întrebunțarea acestui pământ de către agricultori, este costând vagonul numai 20.000 lei avantajosă și prin efințențea lui, și fiind prețat în saci, la gara cea mai apropiată a cumpărătorului.

Lămuriri mai multe, în această privință, se pot cere dela d-na Paulina N. Bratzu, str. Stirbei Vodă No. 144, București.

Nădăduim că agricultorii se vor pătrunde de nevoia de a nu lăsa sărăciie pământurile lor, ci a le îmbogăți prin întrebunțarea de ingrășăminte chimice, spre a contribui astfel, după cum recomandă și d. prof. Matignon, la efințențea traiului, căci numai printr-o cât mai mare producție de cereale se poate îmbogăți reana stare de lucruri de acum.

Abonamentul:

Pe un an 250 de lei. Pentru săteni, învățători, profesori, preoți, studenți, meseriași și muncitori 200 lei pe an.

Abonamentul se plătește înainte; se fac abonamente și pe o jumătate de an.

Pentru instituții financiare, biblioteci, cluburi și localuri publice, abonamentul este 400 lei. Pentru sprijinătorii foaiei minimum 500 lei. În America 3 dolari, în Jugoslavia 120 dinari, în celelalte țări 450 lei pe an.

O reclamă bună să face prin „Cultura Poporului”

Se apropie scriile lungi de iarnă, nu vom mai lua băi de soare, plimbările devin mai rare; vom citi însă mai mult. Ca să evităm sfârșitul ochiului, nu e de ajuns puterea sticlei — fie — hiar prescrierea de medic — ci trebuie să se privească și cadrul ochelarilor cu configurația obrazului și capului. Acest lucru îl poate face numai un optician specialist

Filul lui MATIAS KUN există din anul 1864, unde se află în permanență mai multe sute foluri de ochelari și cadre cu resorturi,

Leiss. Există din anul 1864, unde se află în permanență mai multe sute foluri de ochelari și cadre cu resorturi, Filul lui MATIAS KUN.

TIPOGRAFIA SI LEGATORIA VIATA CLUJ, STRADA REGINA MARIA 36. EXECUTA CELE MAI SOLIDE LUCRARI GRAFICE SI DE LEGATORIE PE UN PRET CONVENABIL.

MARELE ATELIER DE DOGARIE Nicolae Săvulescu. Absolvent al școlii de meserii din comuna Racovița (județul Mureș), execută orice fel de comenzi relative la această branșă, ea Buți, Butoae, Putini, Vădre, Hârdae, etc., din material ales și uscat.

„Farmecul vieții” peczii de Gheorghe E. Solomon. De vânzare la Librărie: Bărlad: Sava A. Petroff, Leoa Blecher. Huși: Librăria Națională, Vasile S. Gheorghiu. Iași: Libr. „Edison” Str. Lăpușneanu 43. Buzău: M. T. Teodorescu. Cernăuți: „Ostașul Român” Leon Kenig Piața Unirii 6.

Baia Elisabeta. Băi de abur, de o a d., duș, etc. CLUJ, Str. Călugărilor (pe Someș).

Societatea pe acțiuni „Cultura Poporului”

Vedem că avem presă puternică și nu-i a sufletului curat românesc vedem că avem întreprinderi mari financiare și economice și sunt ale neprietimilor; vedem că industria și comerțul sunt făgure de miere pentru toți străinii, — și totuși majoritatea românilor se îndălețescie cu naționalism sentimental în loc să treacă la muncă asiduă și rodnică.

Trăim în vremea faptelor. La finanță națională, să opunem a noastră; la capitaluri străine, ale noastre românești; la întreprinderi de tot soiul, asemenea; la presa de bulevard, presa de idei și la cultura străină cultura noastră proprie întemeiată prin școli, instituții științifice, și altele.

„Cultura Poporului” a pășit la înființarea unei societăți pe acțiuni cu același nume. Societatea va înființa un Institut de arte grafice la Cluj, cu un capital de 3 milioane cu drept de emisiune până la 10 milioane de lei. Institutul acesta va edita Bibliotecă efină și bune pentru ridicarea culturală a satelor. Se vor tipări: Biblia, cărți religioase creștine, cărți de agricultură și tot ce privește satul, cărți de igienă, folklor, povești, monografii, cărți pentru popularizarea științei, cărți cu îndemnări la meșteșug, la negoț, la societăți cooperative, ș. a.

O acțiune costă 200 de lei. Acei cari pricep binefacerea unei asemenea instituții sunt rugați să contribuie cu obolul pușin ce-l au, — căci picătură cu picătură se face marea.

Avem nădejde în oamenii de bine și de fapte, căci tot se mai găsește în această țară.

Decamdată primim înscrierile iar când vom publica statutele societății pe acțiuni „Cultura Poporului”, fiecare va trebui să verse cotele necesare.

În fiecare număr vom publica numele subscriitorilor:

Suma din urmă Lei 129.200 Gheorghe Mielos, București 2 acțiuni Lei 400 Gh. Vasiliu, gara Doihasca 5 " " 1000 Total Lei 129.600

De prima calitate plăcută și răcoritoare este Bere din Turda. Turda, Telefon 5. Depozit principal: CLUJ, Telefon 394.

Cetiți și răspândiți „Cultura Poporului”

ROATE DE TORS. farnizează prompt orice cantitate din depozit. Departamentul Mașinilor al Reuniunii agricole săsești ardelenne SIBIU, STRADA SĂREI No. 22. Firul regulat! Cu fiecare roată de tors se dă un prospect conținând instrucțiuni pentru întrebunțarea ei.

Omul trebuie să-și încerce norocul!

Săptămâna trecută a câștigat o văduvă săracă la Cluj, o casă frumoasă, cu grădina, curte, hambare, care a fost trasă la Loteria. Cu 100 Lei biletul a câștigat o casă în valoare de 800.000 Lei. Acum trei luni tot la Cluj o fetiță mică a câștigat tot la Loterie o vilă frumoasă din Calea Ploșcolului a d-lui Dr. Tipla. Cu un bilet de 200 Lei a câștigat o vilă de un milion și jumătate.

E bine dar ca omul să-și încerce norocul. Acum mai sunt în țară două loterii mari de tras:

Loteria Sindicatului Presei române din Ardeal. — Numai 2 Lei biletul. 5412 câștiguri în valoare de 500.000 Lei. Trageră garantată la 16 Decembrie 1925. Comandă de odată 10 sau 20, 50 bilete à 2 Lei, veți avea mai mare șibilitate de câștig.

A două Loterie mare este a Expoziției generale din Chișinău. Lei 20 biletul. 338 câștiguri în valoare de 1.000.000 Lei. Trageră garantată în prima zi de Crăciun. Toate aceste loterii se pot comanda și dela Societatea

RUDOLF MOSSE. Agentie de publicitate, CLUJ, Strada Regina Maria No. 37 trimițând banii și cheltuielile de porto prin mandat postal sau marci sub: „Loteria Presei”.

VĂNTURĂTOARE NR. 5 ȘI „LUPOAICĂ” MAȘINI DE TREERAT CU MOTOR, POSTAMENTE DE MOARĂ ETC.

PRODUCE ȘI VINDE FABRICA DE MAȘINI AND. RIEGER S. A. SIBIU. Specialitățile fabricii de bere CZELL din Cluj. „HERCULES” bere nutritoare, specialitatea NEAGRĂ din oraș dublă. „URSUS” bere ALBĂ, mult apreciată din cauza calităților lor neîntrecute s'au dovedit ca mărcile cele mai superioare. Se capătă pretutindeni.

Bon No. 130-131 care dă dreptul cititorilor noștri dela „Cultura Poporului” a reduce de 10% la cumpărături dela firma

BLATT CLUJ. PIAȚA UNIRII No. 13. Acest cupon se va taia și se va prezenta firmei BLATT. Cuponul e valabil o singură dată.

Traian G. Stoienescu avocat. Calea Șerban Vodă 42 BUCUREȘTI.

VÂNZARE ÎN ENGROS ȘI RETAIL.

Cine dorește să cumpere porțelan, sobe de teracotă și cărămizi refractare bune și ieftine să viziteze magazinul fabricii

„IRIS” Din CLUJ, Calea Reg. Ferdinand 36—38, (Paiatul Băneii Agrare) No. 28-4-1

BLĂNĂRIA

Ludovic Janky Cluj, Calea Regete Ferdinand No. 17

Confecționează la comandă în atelierul propriu tot felul de lucrări de blănărie, după modelele cele mai noi și gustul fiecăruia.

De vânzare din depozit blănuri moderne cu cele mai efinente peruri. EXPOZIȚIE PERMANENTĂ. Lucrările se pot privi fără obligație de cumpărare.

BLĂNĂRIA 40-12-1

VĂRUITUL POMILOR

În jurul orașelor, prin grădinile de pomi, de multe ori vedem trunchiul pomilor spoii cu var. Omul, cu drept cuvânt, se întreabă ce rost o fi având acest spoit? Căci dacă domni de pe la orșe fac acest lucru, va fi având vre-un tăle?

Da, oricare lucrare în lume, își are scopul. Nimic nu se face fără scop. Nimic nu se face fără această.

E bine deci ca să cunoaștem de acest lucru, ca să facem la fel, cunoscând tot atunci și printruce se face.

Spoitul se face pentru a feri prin această trunchiul sau tulpina pomilor contra iepurilor sau contra unor boli vătămătoare pomilor. Credința că varul ferește pomii de multe rele este pe deplin întemeiată. Foarte multe insecte pier, dacă aung în atingerea cu varul. Așa bunăoară ploșnițele, dar mai ales ouăle acestora, din care cauză gospodina harnică își sporește anual de mai multe ori casa. Varul sau calcarul stins, ajungând în contact cu aerul produce un fel de materie care omoară o mare parte din insectele mici, parazitare cari viețuiesc pe coaja pomilor, mai ales sub mușchii de pe coajă.

Aceste parazite sunt sau plante sau mici animale (insecte). Plantele pe deoparte se hrănesc din seva (hrana) pomului, absorbită și extrasă din pământ, pe de altă parte împiedică pătrunderea aerului și razelor soarelui la tulpina pomilor sau ramurilor. Tot în aceste plante insectele vătămătoare găsesc un culcuș foarte prielnic, atât pentru depunerea ouălor, pentru dezvoltarea insectelor în deplină voie, cât și pentru iernat.

Pomilor trebuie deci să le dăm toamna, înainte de a intra în epoca de iernat o deosebită îngrijire. Mai întâi de toate trebuie ca să le curățim trunchiul de aceste plante parazitare: mușchi și lichenele, îndepărtând prin această totodată și insectele cari și-au găsit aici adăpost. Mușchii se îndepărtează prin periere pomilor cu o perie foarte aspră de sârmă.

